

# GŁOS

## KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr44/2013(2526)RokLV22-29.12.2013

### Wierzę w Syna Bożego

**Pójdźmy wszyscy do stajenki,  
do Jezusa i Paniarki!  
Powitajmy małego  
i Maryję, Matkę Jego.**

(Pójdźmy wszyscy do stajenki)

**TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ  
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE**

1,55 €

„Naissance à Bethléem” d'après Arcabas, 2009 (détaille)

# SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU... Z KALENDARZEM GŁOSU KATOLICKIEGO!

Dwujęzyczny

Kalendarz Głosu Katolickiego  
Calendrier de la Voix Catholique



POLSKA MISJA  
KATOLICKA  
we Francji

**GŁOS**  
KATOLICKI  
VOIX CATHOLIQUE

Kalendarz Głosu Katolickiego  
Calendrier de la Voix Catholique



POLSKA MISJA  
KATOLICKA  
we Francji



*Polonia semper*  
**2014**  
*fidem*



*Polonia  
semper  
fidem*

**JAM W GO  
JUŻ TERAZ!**

W kalendarzu także jego wersja  
kieszonkowa!



Kalendarz zamówić  
można, wypełniając  
poniższy kupon  
i wysyłając go na  
adres redakcji  
„Głosu Katolickiego”\*

**Czy masz już nasz polsko-francuski kalendarz? To ostatni moment na gwiazdkowy prezent dla najbliższych!!**

**KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA**

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2014 rok

Ilość egzemplarzy: \_\_\_\_\_ w cenie po **4,00 €** (z przesyłką **4,50 €**). **RAZEM** \_\_\_\_\_ €

Imię i nazwisko: \_\_\_\_\_ Telefon: \_\_\_\_\_

Adres: \_\_\_\_\_

Dołączam  czek (dla „Voix Catholique”)  gotówkę

\* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris  
Tel. 01 55 35 32 28; fax: 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@sfr.fr



## Telegram... z poddasza świątecznego



Dzisiaj, za szczelnie zamkniętymi drzwiami pozostał cały ten jarmarczny jazgot panyski, j ulicy. Wszelka wręcz bezinteresowna, acz kolorowa, nachalna obcość cywilizacyjna, deprimująca beznadziejność końca 2013 roku w Europie... W Europie unijnej, co to równie pyszna co dziurawa nieprawa, i durna egzystencjalnie, i transcendentnie samobójcza. Ale dzisiaj, teraz i tutaj, na moim życiowym, starym poddaszu, cały zewnętrzny kosmos to tylko ta daleka, jasna, symboliczna gwiazda, co po jarwia się właśnie na granatowym horyzoncie, w ciemnym prostokącie domowego okna. Nareszcie święty, Boży pokój: i ogarnia mnie zewsząd błoga cisza..., cisza świąteczna. Słyszę więc tylko tę wyciątkową, jedyną, grudniową... Cichą noc, co gra już we mnie starą kolędą i za porwiada znów radość wielką, radość świętą, świętą Noc. Nareszcie myśli biegną ku: prawom ponadczasowym, ku moim, człowieczym nadzjom wieczności, które niesie nam człowiecze... Boże Narodzenie. Wieczność, przyszłość nieskończona, zbawienienna... mi Boże! Ale wieczność w ten dzień świąteczny, wyciątkowy, ma i wyciątkową... przeszłości. Pamięci pokoleń, naszych najbliższych, co przed nami w ziemskiej pielgrzymce nadziei. To oni zbudowali przecież dom myśli i języka, wiary, dobra i prawdy, odczuć i polskości, w którym wciąż mieszkam, z którego jesteśmy... Nawet tutaj, tak daleko od kręju. Dlatego piszę do Was dzisiaj, w czas Świąt Bożego Narodzenia, życzenia najlepsze – Pokój Twojemu Domowi, pokój naszemu Domowi! Podnieś rękę Boże Dzieciątko, błogosław...

P.O.



rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

### W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Wiara prowadzi do Jezusa Syna Bożego – str. 5
- Felieton świąteczny – str. 6
- Stanowimy zawsze wielką rodzinę – str. 8
- Święto życia – str. 10
- Le réveillon de Noël – str. 13

## Radość Wielka

Słowo na Boże Narodzenie Rektora Polskiej Międzykatolickiej w Franji – Ks. i f. Stanisława Jeża.

### Drodzy Rodacy!

Boże Narodzenie i Zmartwychwstanie – to dwa najważniejsze święta w roku liturgicznym. Niosą one w sobie dwie wielkie tajemnice Jezusa Chrystusa: Wcielenie i Odkupienie!

Radość, jaką przynoszą, chociaż różnią się w przeżywaniu, dotyczy przecież tej samej Osoby Boga, który stał się Człowiekiem dla naszego zbawienia!

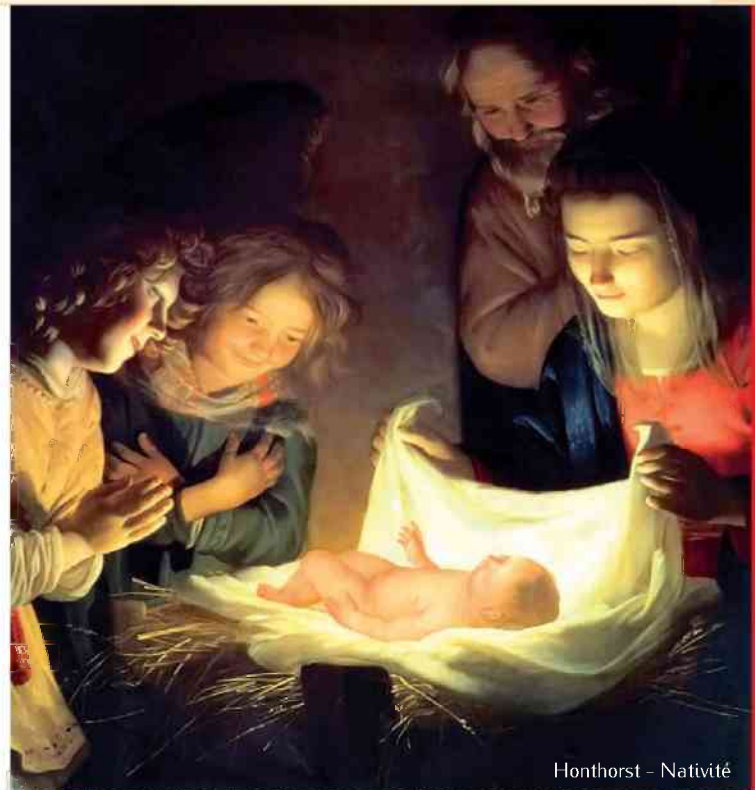
Dzisiaj pochylamy się nad radością Bożego Narodzenia. Jest ona tak wielka, a jednocześnie – w zgiełku tego świata – tak cicha, jak noc w czasie której przyszedł na świat Boży Syn!

Radość Bożego Narodzenia wyrażamy słowami „Bóg się rodzi, moc truchleje, Pan niebiosom obnażony”.

W naszej, polskiej tradycji radość z Wcielenia Bożego Syna wypowiadamy przez łamanie się opłatkiem, życząc sobie wzajemnie pokoju w sercach i wzajemnej życzliwości.

Źródłem tej radości serca jest Miłość Boga, który pochyla się nad naszymi słabościami i dzieli nasz los w swoim Synu Jezusie Chrystusie: „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, by każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne”!

ciąg dalszy na str. 6



Honthorst – Nativité

## ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: \_\_\_\_\_  Rok (56,60 €)  Pół roku (30,30 €)  Miesiąc (5 €)

Adres: \_\_\_\_\_  Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €)  PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: \_\_\_\_\_  **Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!**

Czeki prosimy wystawiać na  
Głos Katolicki – Voix Catholique  
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki  
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11  
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY





## LITURGIA SŁOWA

## IV Niedziela Adwentu Rok A

## PIERWSZE CZYTANIE

Iz 7,10-14

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

Pan przemówił do Achaza tymi słowami: „Proś dla siebie o znak od Pana, Boga twego, czy to głęboko w Szeolu, czy to wysoko w górze”. Lecz Achaz odpowiedział: „Nie będę prosił i nie będę wystawiał Pana na próbę”. Wtedy rzekł Izajasz: „Słuchajcie, więc, domu Dawidowy: Czyż mało wam naprzykrzać się ludziom, iż naprzykrzacie się także mojemu Bogu? Dlatego Pan sam da wam znak: Oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwie Go imieniem Emmanuel”.

## DRUGIE CZYTANIE

Rz 1,1-7

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian

Paweł, sługa Chrystusa Jezusa, z powołania apostoła, przeznaczony do głoszenia Ewangelii Bożej, którą Bóg przedtem zapowiedział przez swoich proroków w Pismach świętych. Jest to Ewangelia o Jego Synu, pochodzącym według ciała z rodu Dawida, a ustanowionym według Ducha Świętości przez powstanie z martwych pełnym mocy Synem Bożym, o Jezusie Chrystusie, Panu naszym.

Przez Niego otrzymaliśmy taskę i urząd apostołski, aby ku chwale Jego imienia pozyskiwać wszystkich pogan dla posłuszeństwa wierze. Wśród nich jesteście i wy powołani przez Jezusa Chrystusa. Do wszystkich przez Boga umiłowanych, powołanych świętych, którzy mieszkają w Rzymie: taska wam i pokój od Boga, Ojca naszego, i Pana Jezusa Chrystusa.

## EWANGELIA

Mt 1,18-24

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Marii, z Józefem, w pierw nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienna za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem prawym i nie chciał narazić Jej na zniestawienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Marii, twej Matzonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On, bowiem zbawi swój lud od jego grzechów”. A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez proroka: Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy „Bóg z nami”. Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: wziął swoją Matzonkę do siebie. □

## W DRODZE KU SPOTKANIU (4)

ks. prał. Zbigniew Suchy

## Spotkać Chrystusa w drugim człowieku

*Po zmarzniętych drogach  
ludzkiego życia  
sunie na saniach wian  
Beth jemskie Dziecię  
płozami w: pomnieli wż yna się głęboko  
w grudę zmarzliny  
Pocł ylam się  
i dostrzegam w tych głębokich  
koleinach  
radość niewinnu, j wian  
i fność prostoły  
entuz jazm świadectwa  
Łzy płynące po policzkach  
są tylko dla mnie i dla Niego  
mimo iż szczy pie ich słoność  
u ywoh ją na twarzy uśmiech  
ktoń y karmi się pewnością  
że, od kiedy dla nas skazano Go na grocie  
wszystko jest możliwe  
nawet tamto dzieciństwo*

Umiera poezja serca, a jej miejsce zajmuje proza życia i zatroskanie, aby na wigilijny i świąteczny stole było jak najwięcej przysmaków. Podziwiam kobiety, które z takim zaabsorbowaniem przygotowują wielość tych darów, aby jak najgodniej przyjmując świątecznych gości. Czasem zastanawiam się, czy jest w tym intencja, że wraz z nimi przychodzi do nas Jezus i dlatego, kończąc nasze refleksje adwentowe, chciałbym zwrócić uwagę na spotkanie z drugim człowiekiem. To w nim przychodzi do nas Chrystus. Pewnie nie jest to zawsze odświętany, kulturalny człowiek, ale, jak, w dramacie Zofii Kossak-Szczuckiej „Gość oczekiwany”, jest to właśnie przychodzący Chrystus.

Pamiętam taką wigilię sprzed lat, kiedy moja mam zaprosiła do nas samotną, żyjącą w gorczy po śmierci swoich trzech mężów, wyobcowaną z rodziny, starszą kobietę. Dziwna to była wigilia, tak bardzo staraliśmy się, aby nie eksplodować radością, żeby nie odbierać jej poczucia tego, że nie jest obca. Dzisiaj pewnie takie przypadki się nie zdarzają, a jednak warto się nad tym zastanowić. W grudniu 1979 r. Matka Teresa z Kalkuty, odbierając pokojową nagrodę Nobla, wygłosiła krzepiącą i poruszającą mowę. Mówiła swoim słuchaczom o tym, że „święta Bożego Narodzenia powinny nam przypominać o rzeczywistości promieniującej miłości, ponieważ Chrystus jest wszędzie – w waszych sercach, w biednych, których spotykamy, w uśmiechu, którym obdarzamy innych i w uśmiechu, który od nich otrzymujemy”.

Na nadchodzące święta pragnę wszystkim życzyć doświadczenia boha-

tera znanej „Opowieści Wigilijnej” – Scrooge’a. Ten skąpy właściciel kantoru uważał, że święta są mało sensowne. Jak co roku odmówił swojemu siostrzeńcowi, który chciał go zaprosić na wigilię do siebie. Nie dał się przekonać, że to najpiękniejsze dni w naszym życiu i że nie powinniśmy ich traktować obojętnie. Tego samego dnia w kantorze pojawili się dwaj wolontariusze, którzy zbierali fundusze na pomoc dla biednych. Oni także spotkali się z odmową. Kiedy późnym wieczorem Scrooge wracał do domu, zobaczył ducha zmarłego Jakuba Marleya, swojego przyjaciela. Ten próbował mu wyjaśnić, że pieniądze to nie wszystko, że radość daje pomoc innym. Scrooge, dzięki duchom, które odwiedziły go tamtej nocy, pokazując mu różne sceny z jego przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, pojął, że jego życie jest puste, przeraził się swojej samotności i zwrócił się ku innym ludziom. Kiedy obudził się rano w wigilijny poranek, był już innym człowiekiem – serdecznym, hojnym, radosnym.

Boże Narodzenie ma w sobie tę siłę, aby przemienić nasze serca i zwrócić je ku naszym najbliższym. Pewnie i w Paryżu, w sklepach są specjalne stoiska, w których można odłożyć coś dla ludzi biednych i potrzebujących. Spróbujmy te ostatnie dni przeżyć w duchu empatii dla ludzi, którzy nie będą mieli takich bogatych świąt, którzy może nie mają żadnych przyjaciół, może są samotni, jako emigranci, może znamy ich z kościoła... Zaproponujmy im spotkanie, wspólny posiłek i radość wspomnienia ojczystego kraju i czasu dzieciństwa. Ten nieudolny wiersz, którym zaczęłam naszą refleksję, wyraża prawdę, że, od kiedy Jezus narodził się w betlejemskiej grocie, wszystko jest możliwe, nawet niewinność dzieciństwa i radość spotkania w gronie najbliższych. Błogostawionych Świąt. □





## LITURGIA SŁOWA

## Narodzenie Pańskie

## PIERWSZE CZYTANIE

Iz 62,11-12

*Czytanie z Księgi proroka Izajasza*

Oto, co Pan obwieszcza wszystkim krańcom ziemi: Mówcie do Córy Syjońskiej: „Oto twój Zbawca przychodzi. Oto Jego nagroda z Nim idzie i zaptata Jego przed Nim”. Nazywać ich będą „Ludem Świętym”, odkupionymi przez Pana. A tobie dadzą miano: „Poszukiwane”, „Miasto nieopuszczone”.

## DRUGIE CZYTANIE

Tt 3,4-7

*Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Tytusa*

Gdy ukazała się dobroć i miłość Zbawiciela, naszego Boga, do ludzi, nie dla uczynków sprawiedliwych, jakie zdziałaliśmy,

lecz z miłosierdzia swego zbawił nas przez obmycie odradzające i odnawiające w Duchu Świętym. Wylał Go na nas obficie przez Jezusa Chrystusa, Zbawiciela naszego, abyśmy, usprawiedliwieni Jego łaską, stali się w nadziei dziedzicami życia wiecznego.

## EWANGELIA

Łk 2,15-20

*Słowa Ewangelii wg św. Łukasza*

Gdy aniołowie odeszli od nich do nieba, pasterze mówili nawzajem do siebie: „Pójdźmy do Betlejem i zobaczymy, co tam się zdarzyło i o czym nam Pan oznajmił”. Udali się też z pośpiechem i znaleźli Maryję, Józefa i Niemowlę, leżące w żłobie. Gdy Je ujrzeli, opowiedzieli o tym, co im zostało objawione o tym Dziecięciu. A wszyscy, którzy to słyszeli, dziwili się temu, co im pasterze opowiadali. Lecz Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu. A pasterze wrócili wielbiąc i wystawiając Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli, jak im to było powiedziane. □

## Wiara prowadzi do Jezusa Syna Bożego

ks. bp Adam Szal

*Pan, twój Bóg jest pośród ciebie, mocarz, który zbawia uniesie się weselem nad Tobą, odnowi (cię) swą miłością, wzniesie okrzyk radości (So 3,17).*

Bogata była panorama ludzi, którzy przed dwoma tysiącami lat zetknęli się z tajemnicą Wcielenia. Z Ewangelii wiemy, że pierwszą Osobą, która była włączona w tę tajemnicę była Maryja Niepokalana. Prawda o tym szczególnym fakcie dotarła także do Jej Oblubieńca św. Józefa. Święta Elżbieta napełniona Duchem Świętym z radością wzniosła okrzyk witając Maryję, jako Matkę Pana.

Dziwi nas brak wrażliwości mieszkańców Betlejem, którzy nie zdobyli się na przyjęcie Świętej Rodziny. Jesteśmy wdzięczni pasterzom za entuzjastyczne przybycie do żłóbka by wyznać wiarę i złożyć pokłon Dziecięciu. Szczególną była wizyta Mędrców, którzy jako reprezentanci narodów pogańskich uznali w Nowonarodzonym swojego Króla. Prerażeniem napełnia nas zbrodnia Heroda i jego żołnierzy, którzy targnęli się na życie niewinnych dzieci, chcąc zabić zapowiedzianego Mesjasza.

W panoramie ludzi, którzy zetknęli się z Jezusem, Maryją i Józefem byli też mieszkańcy Egiptu, którzy chociaż nieświadomi, kim Oni są, dali im siebie schronienie niezwykłym Emigrantom.

Kiedy kontemplujemy tajemnicę Wcielenia Bożego Syna i okoliczności, w jakich przyszedł na ziemię – do swojej własności, zdajemy sobie sprawę jak koniecznym warunkiem do godnego przyjęcia Jezusa w ludzkim ciele jest wiara. Bez niej nie ma drogi ku zbawieniu.

Łaska wiary, której nie skąpi nam Pan Bóg i dzięki której jest możliwe rozpoznanie Zbawiciela, potrzebuje współpracy ze strony ludzi, szczególnie ich wolnej woli. To dlatego do betlejemskiego Żłóbka nie trafili ci, których oczy były zaślepione pychą, żądzą panowania, grzechem. Nie trafili również ci, którzy chociaż znali proroctwa o Mesjaszu i czytali je, ale zabrakło im wiary, by z przekonaniem poszukiwać Zbawiciela. Nie mogli też zauważyć bogatych darów, jakie przynosi przychodzący Chrystus, a co gorsza, pozostając zamknięci w sobie, nie dostrzegli piękna i wartości prawdziwego życia, nie doznali szczęścia, jakie daje dzielenie się z bliźnim, nie zaznali smaku pełnej radości, wewnętrznego pokoju i nadziei życia wiecznego.

Święty Józef Pelczar biskup przemyski w swoich rozważaniach związanych z Bożym Narodzeniem uzmysławia nam wagę tej niezwykłej Tajemnicy i przypomina każdemu z nas, że wszyscy jesteśmy zaproszeni na spotkanie z Nowonarodzonym: „Ta Dziecina to Boży Syn w ludzkim ciele, współtłotny Ojcu, to Bóg z Boga, Światłość ze światłości, to Słowo, które stało się ciałem... zbliżmy się doń z wiarą, ... otwórzmy oko wewnętrzne i uciszmy gwar serca, a postyszymy głos Pański: pójdźcie ludzie biedni i ponizeni, a Pan ubogi powie wam – błogostawieni ubodzy duchem; pójdźcie ludzie smutni, a Pan łzy lejący powie wam – błogostawieni, którzy płaczą;

pójdźcie ludzie dobijający się cnoty i walczący z pokusami, a Pan pełen wyrzeczenia powie wam – błogostawieni czystego serca; pójdźcie ludzie prześladowani, a Pan ścigany przez Heroda powie – błogostawieni, którzy cierpią prześladowania; pójdźcie ludzie pragnący dostatku, sławy i rozkoszy, a Pan pełen zaparcia się powie: – błogostawieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, bo oni będą nasyceni. Pan mówi do ciebie: Ja, Syn Boży, stałem się człowiekiem, abyś ty poznał jak Ojciec niebieski jest dobry i wrócił od Ojca. Przyszedłem na ziemię, aby cierpieć za ciebie i cierpieniem niebo ci otworzyć. Przyszedłem, jako niemowlę z Matki Dziewicy, by się Jej sercem z tobą podzielić. Przyszedłem, jako niemowlę płaczące, aby tży twoje otrzeć i do pokuty zachęcić. Przyszedłem wśród nocy, by ciemności twej duszy rozproszyć. Przeszedłem ubogi, pokorny, wyniszczony, by cię nauczyć zamiłowania ubóstwa, pokory i wyrzeczenia się. I jakże – czyż ty sługa i uczeń mój nie usłuchasz swego Mistrza?” (św. J. S. Pelczar, fragmenty kazania wygłoszonego na Wawelu 25 grudnia 1885 r.).

Przygotowujący nas adwent i Boże Narodzenie jest okazją do tego, aby każdy z nas mógł dołączyć do tego pochodu ludzi, którzy jak Maryja, św. Józef, pasterze, mędrcy i wielu innych, przez wiarę w Jezusie uznali Syna Bożego. Módlmy się, by tej łaski dostąpili wszyscy ludzie, bo dla zbawienia wszystkich Boży Syn przyszedł na ziemię. Niech On zagości w naszych sercach przez życie sakramentalne, niech je napełni pokojem i radością.

Prośmy też pokornie, by spojrzenie na leżące w żłobku Boże Dzieciątko pobudziło ludzkie serca do wdzięczności za życie, i do poszanowania go od poczęcia aż do naturalnej śmierci. Oby radość, pokój i ład moralny – dar Nowonarodzonego Jezusa zapanował na całej naszej ziemi i w każdym ludzkim sercu. □





fot. I. Różycki

**Radość Wielka** *ciąg dalszy ze str. 3*  
Muszę Wam powiedzieć, że radość Bożego Narodzenia weszła w moje życie przez rodzinny dom, przez moich rodziców, którzy byli pierwszymi moimi świadkami Tajemnicy Boga, który stał się Człowiekiem.

Przeżywaliśmy wspólnie wieczór wigilijny, który nasza mama przygotowywała razem z dziećmi – były tradycyjne dania postne. Na stole krzyż, Pismo św., opłatek, obok choinka starannie ubrana przez dzieci – żłóbek – Dzieciątko Boże z pochylającym się nad Nim Józefem i Maryją!

Wieczór wigilijny zaczynaliśmy śpiewem tradycyjnej kolędy: „Wśród nocnej ciszy” a potem Tato czytał urywek Ewangelii św. Łukasza o narodzeniu Chrystusa, intonował znowu kolędę „Bóg się rodzi”, modlił się, błogostawił pokarmy – jako kapłan w rodzinie. Składał życzenia zaczynając

od małżonki, a potem dzieciom, a dzieci składały życzenia mamie, ojcu i sobie nawzajem, a było nas ośmioro.

Było to wspaniałe przeżycie – wieczerza wigilijna przeplatana kolędami, z jednym pustym miejscem przy stole, które przywoływało na pamięć różne przeżycia – odejścia do wieczności w ciągu ostatniego roku, albo zostawało zapelnione zaproszonym gościem, najczęściej samotną osobą. A potem wszyscy udawaliśmy się na Mszę św... Pasterką, aby wciąż przeżywać radość płynącą z Bożego Narodzenia. Bowiem każda Msza św. jest Bożym Narodzeniem!

Umiejszczenie w czasie i konkretnej rzeczywistości Tajemnicy Bożego Narodzenia jest nie tylko wspomnieniem, ale i upamiętnieniem tego, co się wydarzyło przed dwoma tysiącami lat, i trwa nadal w Eucharystii! /J 1,11/. To Jego przyjście za każdym razem powtarzamy, gdy spożywamy Ciało Pańskie w Komunii św.

## Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje:  
Pan niebiosów obnażony.  
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,  
Ma granice Nieskończony:

Wzgardzony okryty chwałą,  
Śmiertelny Król nad wiekami;  
A Słowo ciałem się stało  
I mieszkało między nami.

Cóż masz, niebo, nad ziemią?  
Bóg porzucił szczęście swoje,  
Wszedł między lud ukochany,  
Dzieląc z nim trudy i znoje,

Nie mało cierpiało, nie mało,  
Żeśmy byli winni sami,  
A Słowo ciałem się stało  
I mieszkało między nami.

W nędznej szopie urodzony,  
Żłób Mu za kolebkę dano.  
Cóż jest, czym był otoczony?  
Bydło, pasterze i siano;

## Felieton świąteczny

Batwanowi z Chateaulin poświęcam...

Bogdan Dobosz



W małym bretońskim mieście Chateaulin miejscowi radni zrezygnowali z tradycyjnej szopki bożonarodzeniowej. Nie jest to wyraz jakiegokolwiek chrześcijańskości, ale po prostu kapitulacja po aktach wandalizmu z lat poprzednich. Szopka z motywami religijnymi, nawet tymi mocno „zeświecczonymi”, stanęła solą w oku wyznawców Nowego Ateizmu. W ubiegłym roku „nieznani sprawcy” zdekapitolowali w szopce całą św. Rodzinę. Radni mieli dość i sięgnęli po symbole... neutralne. W dodatku zgodne przecież z zasadą rozdziału państwa od religii.

W tym roku, centralną i jedyną postacią „szopki” został... batwan. I śmiesznie i strasznie.

Stosunek do religii zmienia się. Cofamy się tu do lat wojującego ateizmu sprzed ponad pół wieku. Nic dziwnego. Wtedy rządził przecież marksizm i rzekomo

„naukowy światopogląd”. Teraz mamy jego odmianę „neo”, z dodatkami gender, antyreligijną popkulturą i homoseksualistami, którzy zastąpili znikającą ze społeczeństwa klasę robotniczą.

Nie ma raczej wątpliwości, że w miejsce jakiegoś typu tolerancji dla religii (chrześcijańskiej), w Europie wchodzimy w fazę coraz bardziej aktywnej i jawnej agresji wobec katolików. Nowy ateizm zdaje się tolerować jeszcze tylko islam, judaizm (zadarcie z nim może być przyczyną groźnych skutków) i właśnie... kult batwana. Radni mają przecież nadzieję, że może batwana z Chateaulin nie ruszą.

Współczesny kult batwana docierał do nas powoli. Razem z systemem komunistycznym wydawało się, że kończy się czas Dziadka Mroza. Tymczasem jeszcze nikt nie zdążył go zlustrować, a ów symbol dechrystianizacji Bożego Narodzenia wkroczył na salony zachodniej Europy, skąd skutecznie przegonił św. Mikołaja. Świętego biskupa zastąpiła krzyżówka coca-colowego krasnala z czerwonym nosem i dziada Mroza. W końcu genetyka nie takie cuda może dziś

robić... Jakiegokolwiek symbole kojarzące się z religijnym charakterem świąt zniknęły z kalendarzy adwentowych, zdechrystianizowano handel, w imię tolerancji pogoniono Mikołaja i świętych ze szkół, czy nawet kartek świątecznych. Zamiast kolęd w radiu piosenki o... karpniu. Nawet szopka zyskuje dziś „neutralny” wymiar. Swoją drogą ciekawe, czy sadzanie w niej batwana to neopogaństwo, profanacja, popkultura, czy też może zwykła głupota?

Wracajmy jednak do kraju, gdzie batwan pozostaje wciąż jeszcze jedynie tworem dziecięcych zabaw, czyli do Polski. Niby jest lepiej, ale „przyspieszenie cywilizacyjne” naszego kraju po 1989 roku odbywa się równoległe z przyspieszeniem „neopostępu”. To tutaj publicznie i bezkarnie drze się Pismo św., antyreligijne „instalacje artystyczne” wywołują mniej protestów, niż w zdechrystianizowanej Francji, w parlamencie działa jawnie antyklerykalna partia, a każda antychrześcijańska hucpa może liczyć na przychylność mediów. Społeczeństwo rozbrojone latami komunistycznej obróbki i okupacji



### Drodzy Rodacy!

Od wielu już lat nie zasiadam przy rodzinnym stole, wśród moich bliskich w rodzinnym domu, choć za tym tęsknię!

Moją rodziną przez 9 lat byli mieszkańcy Kongo, z którymi przeżywałem święta Bożego Narodzenia. Dziś obejmuję ich moją życzliwą pamięcią, i swoją miłością, i składam im życzenia. A a od 27 lat moją rodziną jesteście Wy, Rodacy mieszkający tu, we Francji!

Was wszystkich – jako duchowy opiekun „tej polskiej Rodziny” – obejmuję pasterską troską i ojcowską miłością! Cieszę się Wami szczególnie wtedy, gdy zachowujecie tradycje wyniesione z rodziny: tradycje swoich dziadków i rodziców. Wzruszam się, gdy widzę Was w kościołach, przy konfesjonale i przy stole Pańskim, gdy swoje dzieci prowadzicie na katechezę i na Mszę św., i gdy uczycie ich polskiej mowy! Jesteście mi wtedy bardzo bliscy i drodzy... Bogu dziękuję za Was!

### Moi Drodzy Rodacy!

Niech świeci w dalszym ciągu w waszych rodzinach płomień wiary, i niech ten płomień zapala innych. Bądźcie „miastem zapalonym” i „miastem leżącym na górze”!

Niech Was wszystkich miłuje jeszcze bardziej Jezus narodzony w Nazarecie i niech Was obdarza zdrowiem i radościami!

Moimi życzeniami obejmuję również wszystkich polskich kapłanów, pracujących w naszej Polskiej Misji Katolickiej, którzy porozrzucając po całej Francji, z wielką gorliwością przybliżają Wam Boga i towarzyszą waszemu życiu!

### Drodzy Księża!

Pamiętam o Was i dziękuję za wszelkie inicjatywy duszpasterskie i za Waszą kapłańską pracę! □

*Ks. inf. Stanisław Jeż  
Rektor Polskiej Misji Katolickiej  
we Francji*



Ubodzy! Was to spotkało,  
Witać Go przed bogaczami,  
A Słowo ciałem się stało  
I mieszkało między nami.

Potem i króle widziani  
Cisną się między prostotą,  
Niosąc dary Panu w dani:  
Mirrę, kadzidło i złoto;

Bóstwo to razem zmieszało  
Z wieśniaczymi ofiarami,  
A Słowo ciałem się stało  
I mieszkało między nami.

Podnieś rękę, Boże Dziecię!  
Błogostaw Ojczyznę miłą!  
W dobrych radach, w dobrym bycie  
Wspieraj jej siłę swą siłą,

Dom nasz i majątność całą  
I wszystkie wioski z miastami!  
A Słowo ciałem się stało  
I mieszkało między nami.



reaguje wolno, słabo, albo wcale. Właśnie na Mikołaja parlamentarzyści zafundowali Polakom „prezent” w postaci skierowania do dalszych prac komisji projektu genderowej ustawy Anny Grodzkiej o tzw. uzgadnianiu ptci. „Za” głosowało 224 „batwanków” z Wiejskiej (160 z PO, całe SLD i Nie mój ruch Palikota), przeciw 198 postów (132 z PiS, 17 z PO, 28 z PSL, 16 z SP i pięciu niezrzeszonych).

Przy tej ustawie się zatrzymajmy. Pobieżna lektura wskaże całkiem sympatycznie brzmiące hasła o równości. Jak to jednak z ideologiami lewicy bywa, kryje się pod nimi treść na ogół przeciwna od głoszonych komunatów. Manipulacją tego typu postugiwali się już rewolucjoniści francuscy, którzy dokonując np. eksterminacji Wandei, wspierali swoje zbrodnie hasłem „równości, wolności i braterstwa”. Nie inaczej było w czasach dominacji nazizmu, czy komunizmu. Hasła wolności oznaczały zniewolenie, sprawiedliwości – rozbój, demokracji – totalitarną dyktaturę. Współcześni propagatorzy gender oficjalnie mówią o równouprawnieniu kobiet i mężczyzn, promocji zdrowia „reprodukcyjnego”, wolności wyboru, tolerancji i zakazie wszelkiej dyskryminacji. Metoda pozostaje jednak taka sama. Wkrótce ustyszymy np. że „nie

ma tolerancji dla nietolerancyjnych”. Już teraz wyklucza się z dialogu społecznego każdego, kto sprzeciwi się „poprawności politycznej”. Mamy już przypadki penalizacji np. tzw. „mowy nienawiści”, która bywa czasami zwykłym wyartykułowaniem sprzeciwu wobec homodyktatury.

Przed świętami pewien dziennikarz polskiego radia, który postawił w swoim programie tylko pytanie – czy w Polsce mamy dyktaturę mniejszości seksualnych? – najpierw oberwał od „Gazety Wyborczej”, a później stał się przedmiotem donosów do przetożonych. Trzeba dodać, że facet jest na ogół „poprawny politycznie”, a w swojej audycji dał się wypowiedzieć wszystkim stowarzyszeniom seksualnych mniejszości. Samo jednak postawienie takiego pytania okazało się nie „lewomyślne” i wywołało burzę. Kontrola języka, znaczeń słów, a nawet skojarzeń to podstawowy element kontrolowania społeczeństwa. Środowiska lewicy dążą do wyeliminowania ludzi, którzy potrafią

w samodzielny i krytyczny sposób myśleć i decydować. W ich miejsce chcą uformować „nowego człowieka”, który uwierzy np. w to, że kryterium jego tożsamości jest zmienna i relatywna „orientacja” seksualna. A sejmowi batwankowie mu w tym pomogą.

Mikołajkowy prezent parlamentu dla Polski radości nie wzbudza. Jest w tym wszystkim jednak i jakaś nadzieja. W Wigilię Bożego Narodzenia nad Wisłą topnieją przy stole wszystkie batwany, a kiedy wzniesie się kolędową modlitwą do Nieba: „podnieś rękę Boże Dziecię...” znowu jesteśmy narodową wspólnotą, zaś głupstwo, nawet zadekretowane, pozostaje głupstwem. □





# Życzenia nie magiczne

*Coraz trudniej powrócić do radości, którą odczuwaliśmy podczas świąt jako dzieci.*

Koniec grudnia. Jak co roku o tej porze „magiczne” słowo, w magiczny sposób niemal, wnika do naszych domów, lodówek, telewizorów, o internecie nie wspominając. Magiczna choinka, magiczna muzyka o brzmieniu dzwonek, magiczne renifery ciągną równie magiczne sanie. „Magiczna atmosfera tych świąt” – dopada ze wszystkich zakamarków. Więc nawet i magiczny krasnoludek, zwany z radziecka Dziadem Mrozem, magicznie burczy te swoje „hohoho”.

Od tej magii to już wcale nie magiczna zgaga bierze. Na którą, zapewne zresztą, można kupić jakieś magiczne środki medyczne. Środki te pozwolą potem objeść się magicznym, świątecznym jedzeniem do magicznego przesytu, lecz bez konsekwencji gastrycznych. Ot i magia! Magia w filmach telewizyjnych o merychristmasie, magia w przebojach świątecznych. Grudniowa magia tu, „świąteczna” magia tam. Jeszcze trochę tego „magicznego” klimatu, a wszyscy pospoto magicznie odlecimy. Na świerkowej miotle.

Więc po pierwsze: tylko nie „magia”! „Magia” to być może być w przeróżnych bajkach o czarnoksiężnikach. Fikcyjnie kosmicznych. Tymczasem co roku w grudniu uczestniczymy w najprawdziwszej prawdzie. Która trwa. I od ponad 2 tys. lat wywołuje... atmosferę radości.

Atmosfera świąt Bożego Narodzenia, taka prawdziwa, którą być może pamiętamy z dzieciństwa, nie ma nic z czarów-marów i nawet abrakadabry. Tyle tylko, że współcześnie coraz trudniej ją przywołać. Coraz trudniej powrócić do radości, którą odczuwaliśmy podczas świąt jako dzieci. Po pierwsze z prostego powodu, że dorosły po prostu odczuwa inaczej. Po drugie, bo rzeczywistość wokół nieco się zmieniła. I nasze proste uczucia, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki mediów, biznesu i tempa życia, nie mają szans na przebicie się przez cały ten „magiczny” blichtr.

Ale nie znaczy to, że prawdziwie radosnego oczekiwania w nas nie ma. Jest, jest. Tylko (czasami zbyt) głęboko. Więc zamiast, w poszukiwaniu dobrych świąt, oczekiwać magii, czas wziąć łąpatę. I najpierw odśnieżyć podwórko przed domem, potem odkopać własne uczucia. Z doświadczenia wiem, że świetnie się kopie najpierw na Roratach, podczas łamania opłatkiem, przy wspólnej, wigilijnej modlitwie. A następnie na Pasterce.

Proszę przyjąć ode mnie, nieco łopatologiczne i wcale nie magiczne, życzenia świąteczne: radosnego, a nie magicznego kopania! □



## Stanowimy zawsze wielką rodzinę

**Drodzy Rodacy!**

Mimo fizycznego oddalenia, w Kościele stanowimy zawsze wielką rodzinę. Kiedy wybrzmi pierwsza kolęda świąt Bożego Narodzenia, wszyscy, rozrzućeni po różnych zakątkach świata, pocujemy tę samą radość w sercach. Wśród oddalonych od rodzinnego domu pewnie zmieszana będzie ona z nostalgią, że nie możecie świętować tej tajemnicy w gronie najbliższych. Wiara zawsze jednak daje nam poczucie, że jesteśmy w rodzinie, a jak w swojej katechezie o rodzinie mówił Ojciec Święty Franciszek: „Można przebywać daleko, w rozrzućeniu po świecie, lecz ściśle więzi, które łączą wszystkich członków rodziny, pozostają trwałe niezależnie od odległości”. Dodałbym, że odległość niekiedy jeszcze bardziej potęguje siłę tych więzi.

Jezus, Bóg-Człowiek, postanowił, że urodzi się w określonym miejscu, w określonym kraju, i że kraj ten będzie jego ojczyzną. Z nostalgią wracał do Nazaretu, nawet mimo tego, że krajanie nie zawsze potrafili i chcieli Go przyjąć. Trzeba, jak poucza Ojciec Święty Franciszek, abyście, jako emigranci, integrowali się z krajem, w którym znaleźliście pracę i godziwe warunki życia, ale też nieodzowne jest, abyście pielęgnowali to, co jest waszą ojcowizną – polski język, polskie tradycje, zwyczaje, polską religijność, polskie formy kultu, a nade wszystko polski model rodziny, w której się wychowaliście. Kiedyś Czesław Miłosz, mieszkający właśnie we Francji, w jednym z listów do Tomasza Mertona, z którym korespondował przez długi czas, zaznaczył, że jego synowie nie rozmawiają po polsku, bo jest to źle widziane, naraża na śmieszność. Można powiedzieć, że wielki poeta zawstydził się ojcowizny, chociaż tęsknił do niej, skoro wrócił, a w jednym z wierszy pisał: „W mojej ojczyźnie, do której nie wrócę, jest takie leśne jezioro ogromne...”

W Waszych domach, pod ustrójnymi choinkami, czekają pewnie już świąteczne prezenty. Chciałbym i ja, każdemu i każdej z Was, ofiarować pewien „literacki prezent”, który na te święta może stać się inspiracją do refleksji nad Ojczyzną. W tym prezencie chcę pokazać człowieka, który jako jedyny Polak mieszkał w kanadyjskiej Mariopolie. Po czterdziestu latach samotnego życia, udało mu się spotkać rodaka, dziennikarza. Rozpoczęli rozmowę. Dziennikarz, wstuchując się w głos starca, coraz bardziej zatapiał się w melodyjność i archaiczność jego polszczyzny. Wreszcie, jak pisze Henryk Sienkiewicz, zaintrygowany poprosił:







## Gdzie jest mój dom...

*W świętach Bożego Narodzenia wspólne jest zawsze oczekiwanie...*

Każde święta są inne. Inaczej: święta każdego człowieka są inne, nieporównywalne, naznaczone inną barwą i nutą. Dobrze, jeśli jest to barwa ciepłego światła i nuta radości. Są święta w kochającej się rodzinie. Są święta, którym towarzyszy tłumny zjazd dzieci i wnuków. Są święta po raz pierwszy urządzone we własnej rodzinie. Są święta samotnych – a każda samotność jest inna. Są święta bezdomnych. Są święta w więzieniu. Są święta w klasztorze. Są święta księdza – jeśli wikariego, to jest jeszcze proboszcz. Jeśli proboszcza – to czasem bywają samotne. A przecież jest jakiś wspólny mianownik tego wszystkiego. Nawet w zestawieniu świąt człowieka wierzącego i świąt niewierzącego – może ateisty, może agnostyka, może nihilisty. W świętach Bożego Narodzenia tym wspólnym mianownikiem jest oczekiwanie. Oczekiwanie na coś ważnego, pięknego, upragnionego. Czasem z nutą wspomnienia i tęsknoty. Czasem z nutą nadziei – nieraz nieśmiałej. Czasem z nutą poczucia krzywdy – znowu „takie” święta. Nienazwane i obce, a zarazem potrzebne, oczekiwane oczekiwaniem niemożliwego. No bo wtedy w Betlejem też stało się coś niemożliwego.

Nie pytaj, jakie są moje święta. Tyle Ci powiem, że co roku czekam na nie. Jest wigilijna wieczerza z barszczem i opłatkami. Potem Pasterka. Choinka też jest. Rodzina trochę mała – Gospodyni, Amigo, no i ja. Ale Jezus przecież mówi: „Gdzie dwaj albo trzej są w imię moje...”. Jasne, On jest na moich świętach. Już bez tej scenerii z dzieciństwa, ale w krajobrazie wiary dojrzałej i niedojrzałej równocześnie. Gdy byłem w Betlejem, serce mocniej biło, to prawda. Ale to najprawdziwsze Betlejem to ja mam w sercu. I w księdze, którą pokochałem – w Biblii. Z Łukaszowymi pasterzami i aniołami, z Janowym Słowem, które ciąłem się stało i pośród nas rozbito namioty. Tak, tak – rozbito namioty. Bo Bóg, gdy stał się człowiekiem, podjął się pielgrzymowania razem z nami. Nawet emigracji się podjął. I głowy nie miał gdzie wesprzeć – sam tak powiedział. To i mnie ten kolejny adres wystarcza. Bo przecież nie dom. Domu to ja nigdy nie miałem. Pewnie dlatego wszędzie jestem wśród obcych i równocześnie wszędzie wśród swoich. Nie miałem domu? Ale mam. Wszędzie tam jest mój dom, gdzie czuję ciepło wiary. Choćby nieśmiałej, choćby zbuntowanej, choćby usychającej. Wiary w Boga i wiary w człowieka. Dobrze napisałem – wiary w człowieka. Bo skoro Bóg stał się człowiekiem, to i w człowieka uwierzyć trzeba. Prawdę mówiąc, łatwiej w Boga uwierzyć. Niechby święta obudziły wiarę w człowieka. □

*Ks. Tomasz Horak (Gość Niedzielny)*



– „Powiedz mi, szanowny panie, skąd ci się wziął ten język? Język to nie dzisiejszy, ale stary, którym już nie mówią w Polsce.

Uśmiechnął się.

– Jedną książkę mam w domu: Biblię Wujka, którą czytuję co dzień, abym nie zapomniał mowy mojej i nie stał się niemym w języku ojców moich...

Teraz zrozumiałem. Przez kilkadziesiąt lat w zapadłej Maripozie nie widział ani jednego Polaka, nie mówił z nikim. Czytywał więc Wujka, i nic dziwnego, że nie tylko jego słowa, ale i myśli utożyły się do miary Biblii. Inaczej już po polsku nie umiał i nie mógł umieć; oddawał to, co czerpał. Nie chciał tylko za nic w świecie zapomnieć. Miał zwyczaj czytać głośno swoją Biblię każdego ranka. Zresztą nic więcej nie dochodziło go ze stron ojczystych, nic, znikąd – chyba tylko szum lasu kalifornijskiego przypominał mu szumy litewskie.

Gdyśmy się żegnali, rzekłem:

– Za miesiąc wracam do kraju. Czy nie masz pan jakich krewnych? Brata, swata, kogokolwiek, komu byś mógł dać znać o sobie?

Zamyślił się, jakby szukał w pamięci jakich najdalszych krewnych potem począł potrząsać głową:

– Nikogo... nikogo... nikogo...

A jednak ten starzec czytywał Wujka i nie chciał... zapomnieć. Pożegnaliśmy się.

– Niech cię prowadzi Pan! – rzekł mi na drogę.”

(Henryk Sienkiewicz, „Wspomnienie z Maripozy”)

Nowy rok liturgiczny Kościół w Polsce przeżywa pod hasłem „Wierzę w Syna Bożego”. Niech i w Waszych rodzinach ta wiara pogłębia się przez lekturę Pisma Świętego, które jest słowem Boga do człowieka, w którym Bóg zapewnia o swojej miłości, czego szczególnie wzruszającym dowodem są właśnie te święta – Bóg przyjął ludzkie ciało, aby utożsamić się z człowiekiem we wszystkim z wyjątkiem grzechu. Niech nowonarodzony Chrystus umacnia miłość Waszych rodzin, pogłębia relacje między małżonkami, a cud narodzenia niech pozwoli dzieciom na jeszcze serdeczniejsze więzy z rodzicami.

W sposób szczególny czuję się bliski z samotnymi i z tymi, którzy poszukują pracy lub niepokoją się o tę, którą wykonują. Solidaryzuję się z Waszymi tęsknotami za ojczystym krajem, za rodzinami, przyjaciółmi, i modłę się, aby nasza Ojczyzna stała się Betlejem – domem chleba dla wszystkich, którzy są jej dziećmi. Życzę wielu radosnych spotkań w gronie przyjaciół i jednocześnie przekazuję życzenia darów Bożego błogostawieństwa w nadchodzącym nowym 2014 roku Pańskim. □

*ks. abp Józef Michalik*

*Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski*





## Wigilia w naszym domu

*Za parę chwil, w gronie rodziny, wśród najbliższych, zasiądziemy przy wigilijnym stole, dzieląc się ciepłotą i radością uczestnictwa w świętach będących pamiątką narodzin Syna Bożego. Zaczynamy tradycyjnie, po polsku, od wspólnej modlitwy.*

### Wigilia

Punktem kulminacyjnym przeżyć adwentowych w rodzinie chrześcijańskiej jest Wigilia Bożego Narodzenia. Niemal w każdym domu ubiera się choinkę, która stanowi symbol „drzewa rajskiego”. A przez swoją żywotność i zieleń zachowaną nawet w zimie staje się też symbolem Chrystusa, jako „drzewa życia”. Ozdobiona świecami symbolizuje Chrystusa – „światłość świata”. Pod choinką ustawimy złóbek na pamiątkę narodzenia Syna Bożego w Betlejem. Na wigilijnym stole znajdzie się krzyż i świeca (np. Wigilijny Dzieła Pomocy Dzieciom). A przede wszystkim Pismo Święte i opłatki.

### Wieczera wigilijna

Wg starego zwyczaju, po zachodzie słońca, zgodnie z tradycją dawnych chrześcijan zasiądziemy do postnej kolacji, złożonej z kilkunastu wyczajowych potraw. Uczta ta ma charakter religijny i bardzo uroczysty, świadczyć o tym powinna tradycja czytania fragmentu Ewangelii

św. Łukasza o narodzeniu Chrystusa i wspólna, rodzinna modlitwa. Spotkaniu przy wieczerzy wigilijnej przewodniczy zwykle ojciec rodziny.

### Łamanie się opłatkiem

Najważniejszym wydarzeniem wieczoru wigilijnego jest oczywiście dzielenie się opłatkiem. Chwila ta następuje po modlitwie, podczas składania sobie życzeń, a więc na samym początku wigilii, gdy ukaże się na niebie pierwsza gwiazda. Dzielenie się opłatkiem oznacza wzajemne poświęcenie się jednych dla drugich i uczy nas, że ostatni nawet kawałek chleba trzeba dzielić z bliźnimi. Zbliża też oddalonych, łączy żywych z umarłymi i jedna skłóconych.

### Wolne miejsce przy stole

Znany i powszechny jest w Polsce zwyczaj pozostawiania przy stole wigilijnym

wolnego miejsca. Jest ono przeznaczone dla niespodziewanego gościa. Bowiern, jak pisze Z. Kossak: „ktokolwiek zajdzie w dom polski w święty, wigilijny wieczór, zajmie to miejsce i będzie przyjęty jak brat”. Pozostawiając wolne miejsce przy stole wyrażamy serdeczną pamięć o naszych bliskich i drogich, którzy nie mogą świąt spędzić z nami. To wolne miejsce oznaczać też może pamięć o wszystkich, którzy już odeszli. □



*W Nim było życie, a życie było światłością ludzi, a światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła (J 1,4-5).*

## Święto życia

**Życzenia na Boże Narodzenie Prymasa Polski, skierowane do Polaków za granicą**

**U**miłowani Rodacy mieszkający w różnych zakątkach świata, Drodzy Duszpasterze polonijni!

Z woli Pana czasu i wieczności dane jest nam radować się z pamiątki historycznych narodzin naszego Zbawiciela – Jezusa Chrystusa. Kolejny raz w naszym życiu stajemy zadziwieni wobec niepojętej tajemnicy: Bóg stał się człowiekiem; Ten, który nas stworzył, sam przyjął naszą naturę; Pan wszechświata, do którego

wszystko należy, przyszedł na ziemię ubogi, biedny i opuszczony; Ten, który nie ma granic, zamknął się w ramach czasu i przestrzeni.

Tak! Bóg narodził się jako człowiek i narodził się dla człowieka. Jak pisał św. Paweł: *dla was stał się ubogim, aby was ubóstwem swoim ubogacił* (2 Kor 8,9). Jezus zamieszkał między nami, aby nas obdarzyć wspaniałymi darami: życiem i światłością. Jan Ewangelista mówi, że *w Nim było życie, a życie było światłością ludzi, a światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła* (J 1,4-5).

Chrystus – Słowo jest mocą, która stwarza i podtrzymuje wszelkie życie fizyczne i duchowe w całym wszechświecie. Prawdziwe życie od samego początku jest związane ze słuchaniem Słowa (por. Rdz 2,16), bo słuchając Boga pozostajemy z Nim w komunii i mamy udział w pełni Jego życia. Jezus mówił przecież: *Ja jestem życiem* (J 14,6), przyszedłem, aby ludzie mieli życie w obfitości (J 10,10). Tego życia nie można jednak zdobyć samemu, bo jest ono darem odwiecznego Ojca danym tym, którzy wierzą w Słowo, które stało się ciałem.

Człowiek jednak może powiedzieć Bogu: „Nie” i odrzucić dar Jego życia. Z grzechu, czyli z odrzucenia objawiającego się Boga, rodzi się ciemność moralna i duchowa, która bierze człowieka w niewolę i wciągając go ostatecznie w całkowitą destrukcję. Świat ciemności, zbuntowany przeciw Bogu, jest z jednej strony niezdolny do przyjęcia światłości Słowa, ale z drugiej strony nie



## Zapraszamy na Jasełka w Argenteuil!

Komitet Szkolny Parafia Polska zaprasza ją w niedzielę 12 stycznia o godz. 15. do Salle de Fête Jean Vilar – Bd Heloise w Argenteuil na coroczne Jasełka.

**W** programie: – szopka betlejemka, przygotowana i wykonywana przez dzieci z Parafii Polskiej, – piosenki, skecze

i wiersze w wykonaniu dzieci ze Szkoły Polskiej, – Święty Mikołaj, który obdaruje wszystkie dzieci, – Tańce zespołu

Wici, – Dobrze zaopatrzone bufet.

Dodatkowe informacje: p. Janina Kaczmarek – tel. 01 39 96 12 39. □



## Obrzęd wieczerzy wigilijnej

W tej uroczystej chwili wychwalamy Boga, naszego Ojca, za świętą noc, w której Jego Syn, Jezus Chrystus narodził się z Marii Dziewicy.

### Słowa Ewangelii wg św. Łukasza:

„W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się, więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei do Judei, do miasta Dawidowego zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby dać się zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Marii czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owińęła go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoim stadem. Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwata Pańska zewsząd ich oświeciła tak, że bardzo się przestraszyli. Lecz anioł rzekł do nich: „Nie bójcie się! Oto zwiastuję radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest mesjasz, Pan. A to będzie znakiem dla was: znajdziecie Niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie”. I nagle przytoczyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, które wielbiły Boga słowami: „Chwata Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli” (Łk 2, 1-14 4).

### Wspólna modlitwa:

Panie Jezu, udziel naszej rodzinie daru miłości, zgody i pokoju.

**Obdarz nas miłością i pokojem!**

Panie Jezu, obdarz szczęściem i radością także naszych sąsiadów, przyjaciół i znajomych.

**Obdarz nas miłością i pokojem!**

Panie Jezu, wszystkich opuszczonych, samotnych, chorych i nieszczęśliwych pociesz i umocnij Dobrą Nowiną Zbawienia.

**Obdarz nas miłością i pokojem!**

Panie Jezu, naszych zmarłych krewnych i bliskich obdarz szczęściem i wiecznym zbawieniem.

**Obdarz nas miłością i pokojem!**

*Zjednoczeni w miłości, odmówmy wspólnie modlitwę, której nauczył nas Jezus Chrystus: Ojciec nasz...*

*Polećmy Bogu przez pośrednictwo Matki Jezusa Chrystusa – naszą rodzinę, naszych przyjaciół, sąsiadów, gości, samotnych, chorych. Zdrowaś Maryjo...*

**Panie Boże, Ty sprawiłeś, że ta święta noc zajaśniała blaskiem prawdziwej światłości Twojego Syna; spraw, abyśmy jaśnieli blaskiem Twojej światłości w naszym codziennym postępowaniu.**

Pobłogostaw nas i te opłatki, którymi będziemy się dzielić zwyczajem naszych ojców.

Naucz nas dzielić się chlebem, miłością i życzliwością.

Obdarz nas Twoim pokojem, abyśmy wspólnie stawili Twoją ojcowską dobroć.

Przez Chrystusa Pana naszego.

**Dzielimy się opłatkiem i składanie sobie życzeń.** □



jest w stanie jej pokonać. Bo to właśnie mocą wcielonego Słowa dokonuje się zwycięstwo Boga nad pierwotną ciemnością. Jedyną Światłością, która wydobywa nas z ciemności grzechu i śmierci, jest Chrystus (por. J 8,12). *Bóg, Ten, który rozkazał ciemnościom, by zajaśniały światłem, zabłyszczą w naszych sercach, by oślnić nas jasnością poznania chwaty Bożej na obliczu Chrystusa* (2 Kor 4,6).

### Drodzy Bracia i Siostry!

Wpatrując się w postać Dzieciątka Jezus złożonego w betlejemskim żłobie zadajemy sobie pytanie, w jakim sensie jest On dla nas życiem, w jakim sensie jest On dla nas światłem?

Świętując Boże Narodzenie trzeba nam się zastanowić, jak my podchodzimy do życia i jakie jest nasze odniesienie do tego wielkiego Bożego daru. Trzeba to uczynić tym bardziej, że w świecie, w którym przyszło nam żyć i pracować, brat ciągle zabija swego brata, a matka nie pozwala urodzić się swemu dziecku; ludzie dla własnej wygody godzą się na „pozbywanie się” starych i chorych, bo uważają ich za niepotrzebny balast; życie człowieka jest mniej cenione niż dobra tego świata...

A tymczasem Chrystus przychodząc na świat dowartościował życie i pragnie, abyśmy dzięki Jego życiu rozumieli sens i wartość naszego życia. Chrystus – Nowe Życie, pragnie ożywić nas na nowo, a uroczystość Jego narodzenia jest dla nas, wierzących, świętem życia.

Drugim darem, jaki daje nam Nowonarodzony jest światłość.

Chrystus sam jest naszym światłem. Jego narodzenie rozświetliło mroki ciemności, zła i grzechu. Była to światłość, która w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła (J 1,5). Bez tej Światłości nie ma szczęśliwego i udanego życia. To Jezus – Światłość, proponuje nam pewną drogę nieomylnie prowadzącą do nieba.

### Drodzy Rodacy!

Przez adwentowy trud, przez sakrament pokuty i pojednania, przygotujecie Jezusowi miejsce w Waszych sercach. Nie pozwólcie, aby Pan kiedykolwiek odszedł od Was zasmucony i odrzucony. Nie dopuście, by Waszym życiem rządziły ciemności grzechu. Niech każdy dzień, tam – gdzie przyszło Wam żyć i pracować – będzie okazją do rodzenia się Jezusa w Waszych sercach, a dzięki świadectwu Waszej wiary – w sercach Waszych braci i sióstr.

Jako Prymas Polski i duchowy opiekun Polonii tamię się z każdym z Was wigilijnym opłatkiem i życzeń, abyście korzystali z tych darów, jakie przyniósł na ziemię Boży Syn i wnosili swój cenny wkład w poszanowanie godności życia własnego i każdego człowieka. Niech cud Bożego Narodzenia trwa nieustannie, a Boże Dziecię hujnie błogostawi tym, którzy w Niego wierzą i w Nim pokładają nadzieję.

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku Pańskiego 2014! □

† Józef Kowalczyk  
Abp Metropolita Gnieźnieński  
Prymas Polski

## Początek zajęć: luty 2014

### Studium Filozoficzno - Etyczno - Społeczne im. Jana Pawła II W Paryżu Ogłasza zapisy na następujące kierunki:

- Studium filozofii; - Studium retoryki; - Kurs języka angielskiego; - Studium architektury ogrodów, wnętrz i florystyki (początek zajęć: styczeń 2014 r.)

Informacji udziela i zapisy przyjmuje Sekretariat Studium: 263 bis, rue St. Honoré 75001 Paris; Tel. 01 42 60 66 58. Godziny otwarcia sekretariatu: wtorki i czwartki w godzinach: 9<sup>00</sup>- 12<sup>30</sup>; 16<sup>00</sup>-19<sup>00</sup>.



## KRZYŻÓWKA NA BOŻE NARODZENIE

PROONUJE: MDZ



**Poziomo:** A-7. Miejscowość, w której doraścił Jezus. B-1. Najmniejsza i niepodzielna komórka społeczna. B-13. Ryba z ostrzymi łuskami wzdłuż boku. C-7. Część doby. D-1. Popularnie nazywana rdzą. D-13. „Dzisiaj w ...wesoła nowina”. E-8. Poważna dyskusja na ważny temat. F-1. Broń sieczna używana przez ciężką jazdę i dragonów. F-15. Książd. H-1. Ustęp tekstu. H-15. Najniższa kondygnacja nadziemna budynku. J-1. Czworokąt o dwóch bokach równoległych i dwóch nierównoległych. J-15. Glaukoma. K-8. Ozdoba choinki bożonarodzeniowej. L-1. Szklane naczynia do picia napojów. L-14. Instrument strunowy, odmiana wiolonczeli. Ł-8. Drzewko bożonarodzeniowe. M-1. „Mizerna,cicha,

... licha”. M-14. To, co należy wykonać lub odrobić po lekcjach. N-8. Znana z „widzenia”.

**Pionowo:** 1-F. Zapotrzebowanie na towary lub usługi. 2-A. Warunki określone przez ciśnienie, temperaturę i wilgotność powietrza, kierunek wiatru, itp. 2-J. Ornament w kształcie stylizowanego rozwiniętego kwiatu. 3-F. Dar udzielany przez Boga człowiekowi. 4-A. Budynek z klasami. 4-L. Rumuńskie pieniądze. 5-H. Gwałtowny, rześisty deszcz. 6-D. Syn Boży. 6-L. Część modlitwy brewiarzowej odmawianej po południu. 7-A. Składowa część kościoła położona pomiędzy prezbiterium a kruchtą. 8-K. Miasto w północno-wschodniej Rumunii.

9-A. Roślina stosowana w lecznictwie i w przemyśle spożywczym. 10-K. Para ... na ślubnym kobiercu. 11-A. Cienka gałązka bez liści. 12-K. Rachunek w banku, na którym ulokowane są pieniądze klienta. 13-A. Worek różnego kształtu, zwykle z uchwytem do noszenia. 14-L. Ogół czynników istotnych dla istnienia i rozwoju czegoś. 15-A. Zajmowane stanowisko pracy. 15-H. Duża kromka chleba. 16-D. Tropikalne pnącze. 17-J. Żywica naturalna otrzymywana z wydzieliny czerwców lakowych. 18-F. Koryto z belek przy kole młyńskim. 19-A. Słodka masa zastygła na wyrobach cukierniczych lub słodkim pieczywie. 19-J. Farmer, chłop. 20-F. Na nodze narciarza.

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie.

**Rozwiązanie krzyżówki z numeru 35/2013 GK: Nauka i mistrzowie nie szkodzą.**

**Poziomo:** Grodno, brewiarz, sonar, piekło, dziękuję, brytan, kanapa, opinia, pokos, zastęp, angina, karaś, łupina, wermut, danina, pacykarz, Niemen, Jukon, Ksantypa, ananas.

**Pionowo:** koza, epik, ruina, nasturcja, dykta, pięciokąt, osoba, kadr, antylopa, Azja, Brda, odaliska, znos,wanna, więzienie, rzeka, aluminium, ulewa, zięć, takt. □

## Cicha noc, święta noc

Cicha noc, święta noc,  
Pokój niesie ludziom wszem,  
A u żłóbka Matka Święta  
Czuwa sama uśmiechnięta  
Nad dzieciątka snem,  
Nad dzieciątka snem.

Cicha noc, święta noc,  
Pastuszkowie od swych trzód  
Biegna wielce zadziwieni  
Za anielskim głosem pieni  
Gdzie się spełnił cud,  
Gdzie się spełnił cud.

Cicha noc, święta noc,  
Narodzony Boży Syn  
Pan Wielkiego majestatu  
Niesie dziś całemu światu  
Odkupienie win,  
Odkupienie win.



## Le réveillon de Noël

*Ou le plus beau dîner de l'année*

Tous les ans, c'est la même histoire. À l'approche de Noël, nous nous demandons toujours combien il y a de plats au réveillon polonais. Pourtant, nous nous étions déjà posé cette question l'année dernière. C'est même tous les ans que nous nous la posons, que nous passons du temps à chercher la réponse et à se dire que cette fois-ci sera la bonne, que nous inscrirons le chiffre dans un coin de notre mémoire qu'il suffira ensuite d'interroger le moment venu. Mais la question n'est pas aussi anodine qu'elle en a l'air. Il ne suffit pas de chercher sur Internet ou d'ouvrir un livre traitant des traditions polonaises pour avoir la réponse. En réalité, plus nous cherchons, plus la tête nous tourne. En effet, nous apprenons qu'autrefois, chez les paysans et dans les classes populaires, il devait y avoir cinq ou sept plats, que dans la bourgeoisie, c'était neuf, et dans la noblesse, onze ou treize. Ces chiffres ont-ils une réelle signification ? Prenons le sept par exemple, c'est comme le nombre de jours dans la semaine, ou le neuf est comme celui des chœurs des anges. Nous restons bien dubitatifs devant cette ronde des chiffres. Une certitude cependant, nous lisons que les plats devaient être en nombre impair. Mais non ! Là je viens justement de voir que la norme, c'est douze, comme le nombre de mois dans l'année ou le nombre des apôtres. Et encore là, on nous dit que c'est entre trois et douze. Mes amis, nous ne sommes pas sortis de l'auberge ! Qui croire et quelle décision prendre dont découleront les achats et les préparatifs ? Ici, on nous donne une précision : douze est le chiffre actuel ! Nous voilà enfin rassurés et fixés. Mais que ce soit onze, douze ou treize, il faut avoir l'estomac bien solide pour avaler tant de nourriture, même si nous n'en prenons que des petites quantités à chaque fois. En réalité, comme nous n'avons pas mangé depuis le matin – jeûne oblige ! – et que nous nous sommes activés pour tout boucler avant

la tombée de la nuit, comme le faisait ma grand-mère – mais ici il fait nuit bien plus tard qu'en Pologne et il faut attendre plus longtemps l'apparition de la première étoile ! –, nous avons très faim en nous mettant à table et nous nous jetons sur les premiers plats, et nous en reprenons – c'est si bon, vous savez... –, ce qui fait qu'avec les derniers que nous touchons à peine, les dernières bouchées sont plus difficiles à faire passer ! Certes, il faut manger de tout et beaucoup pour que l'année à venir soit prospère – comme le veut la tradition populaire –, mais il y a quand même des limites. Il faut rester alerte pour pouvoir aller à la messe de Minuit, à l'église polonaise, toujours pleine à craquer. Pour rien au monde nous ne manquerions la messe des Bergers – Pasterka –, avec son atmosphère si particulière, empreinte de solennité et de paix, avec ces enfants qui marchent en procession, en agitant des clochettes, pour déposer le Petit Jésus dans la crèche, pendant que l'assemblée chante des kolędy. Tous les ans, c'est le même émerveillement, même si nous y sommes habitués depuis des années.

La tradition veut qu'à table il faut être en nombre pair et laisser une place vide pour quelqu'un qui viendrait à l'improviste, pour quelqu'un de cher qui nous a quittés, pour quelqu'un qui travaille car son métier l'exige, pour quelqu'un qui est loin de la maison. Il ne faut oublier personne car Noël est la fête familiale par excellence. Nous recouvrons la table d'une nappe bien blanche, immaculée, sur laquelle nous disposons nos plus beaux couverts, tandis qu'en-dessous nous glissons une poignée de foin. C'est une coutume qui remonte aux temps du paganisme, lorsque les hommes offraient du foin aux divinités pour s'assurer bonheur et prospérité. Dans le christianisme, c'est le foin de la crèche rappelant le dénuement dans lequel Jésus est né et nous invitant à l'humilité. La table étant prête, qu'al-



Sharing Oplatek at the traditional Christmas Eve Dinner, "Wigilia."

lons-nous mettre dans nos assiettes ? Bien sûr pas de viande, mais du poisson et des produits de la terre. Il y a les plats traditionnels polonais que tout le monde connaît, mais comment en préparer certains lorsqu'il manque des ingrédients ? Les harengs, par exemple. En Pologne, on accommode des filets marinés en saumure, mais ici il n'y en a pas au supermarché du coin. Alors, il faudra prendre des harengs fumés ou des rollmops. Et puis il faut compter avec les goûts de chacun. Les enfants aiment-ils le barszcz ? Sinon, il est possible de le remplacer par la soupe aux cèpes séchés. La carpe est-elle au goût de tout le monde ? Rien n'est moins sûr, mais nous pouvons trouver facilement du sandre à la saveur délicate. En fin de compte, tout sera conforme à nos traditions, malgré quelques petits arrangements. Ainsi, en raison de l'exiguïté des habitations urbaines modernes, il est difficile de disposer sur la table tous les douze plats en même temps, pour respecter l'usage de ne pas se lever avant la fin du dîner. Espérons que le « mauvais sort » ne nous en tiendra pas trop rigueur ! Car le plus important, ce sont les valeurs que nous transmettons aux jeunes. Ainsi le partage de l'hostie de Noël – oplatek. C'est une tradition qui nous vient des premiers chrétiens, mais actuellement elle ne se trouve presque exclusivement qu'en Pologne. L'hostie est le signe de réconciliation et de paix entre les hommes. La nuit de Noël doit se dérouler dans une atmosphère chaleureuse, sans ressentiment, ni rancœur, ni rancune à l'encontre de qui que ce soit. Cette nuit-là, le Christ naît parmi nous et chacun doit avoir le cœur apaisé pour l'accueillir. □

## Szopki krakowskie w Le Touquet

przez 15 dni – od 21 grudnia 2013 do 5 stycznia 2014 r. w Le Touquet, Stowarzyszenie France-Pologne Côte d'Opale za pomocą na wystawę „Szopki krakowskie” z Muzeum Etnograficznego w Krakowie.

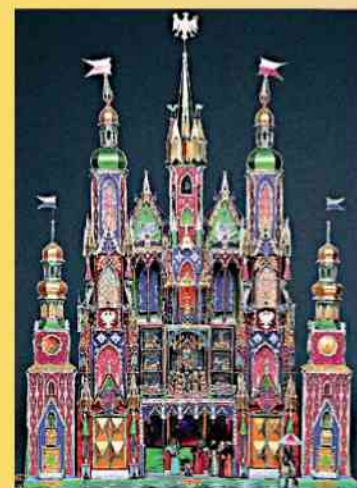
**28 Szopek krakowskich – od 50 cm do 2 m wysokości i inne eksponaty muzealne: skrzynie, lajkoniki, ubiory, lalki, zdjęcia, film.**

W Palais des Congrès w Le Touquet (62), od 21 grudnia do 5 stycznia, w godz. 10. – 13. i 14. – 18. (zamknięte 25 grudnia i 1 stycznia).

Cena biletu: dzieci – 1€, dorośli – 3€, członkowie Stowarzyszenia bezpłatnie). Możliwość rezerwacji dla grup.

**Informacje:** Asso. France-Pologne Côte d'Opale, tel. 06.76.49.24.01;

Office de Tourisme du Touquet, tel. 03.21.06.72.00; e-mail: francepologne-cotedopale@gmail.com; blog <http://francepolognecotedopale.unblog.fr/>





## Z KRAJU

- W Warszawie odbyły się konsultacje międzyrządowe Polski i Włoch z udziałem premierów Tuska i Letty.
- Komorowski odbył wizytę w Arabii Saudyjskiej, Katarze i Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Prezydent namawiał arabskich biznesmenów do inwestycji w Polsce.
- Prezydent Komorowski rozmawiał z wiceszefem PiS Lipińskim o sytuacji na Ukrainie. Rozmowa dotyczyła m.in. skoordynowania działań polskich sił politycznych po szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie.
- Wyrazy modlitewnej solidarności z narodem ukraińskim oraz duchową jedność z obywatelami Ukrainy, którzy podejmują szczególną odpowiedzialność za losy swej ojczyzny, wyrazili biskupi polscy obrządku katolickiego i grekokatolickiego.
- Prezes PiS Kaczyński zaapelował do władz UE i wszystkich państw członkowskich, „by było jasne w Kijowie”, że gdyby doszło do rozwiązania siłowego, to Europa zastosuje sankcje wobec osób za to odpowiedzialnych w postaci blokady kont czy zakazu wjazdu.
- Sejm przyjął ustawę dotyczącą zmiany w systemie emerytalnym. Za przyjęciem głosowało 232 posłów, przeciw 216. Opozycja uznaje ustawę za skok na pieniądze z OFE i zapowiada skargę do Trybunału Konstytucyjnego.
- Niebezpieczny projekt ustawy dotyczący tzw. uzgadniania płci został skierowany do dalszych

prac w komisjach sejmowych. Zaważyły głosy znacznej części PO, Twojego Ruchu i SLD. Poseł PiS Górski ocenił projekt, jako „skrajnie ideologiczny, rażąco sprzeczny z Konstytucją RP, w tym zagrażający bezpieczeństwu małoletnich”.

- Powstała nowa partia – „Polska Razem” Jarosława Gowina. W jej skład weszli m.in. działacze PJN – Kowala i Republikanie Wiplera. Do inicjatywy przyłączy się też 50 działaczy PO i Młodych Demokratów.
- Z raportu NIK wynika, że rosną kolejki do poradni, a Polacy czekają na usługi medyczne coraz dłużej. W służbie zdrowia panuje bałagan. W woj. opolskim na świadczenia ambulatoryjne w poradni endokrynologicznej czeka się 196 dni. Średnia krajowa to 93 dni. Podobnie jest z poradniami okulistycznymi. Kolejka pacjentów do zabiegu szpitalnego wzrosła z 683 tys. do 783 tys. osób. Na wizytę u kardiologa trzeba czekać ponad dwa miesiące, itd., itp.
- W lutym 2014 r. podczas drugiej tury kongresu programowego PiS zostanie ogłoszony program gospodarczy partii, a jego głównym elementem ma być program inwestycyjny – mający rozpedzać i modernizować polską gospodarkę.
- W Afganistanie jest już ostatnia – bojowa zmiana polskiego kontyngentu. Na wiosnę żołnierze przeprowadzą się z Ghazni do bazy w Bagram, a następnie wrócą do kraju.
- Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apela-

cję „Twojego Ruchu” Palikota, domagających się wydania nakazu usunięcia krzyża z sali sejmowej. Sędzia prowadząca rozprawę potwierdziła, że nie ma żadnych dowodów na to, iż krzyż zawieszony na ścianie sali plenarnej sejmowa obraża czyjeśkolwiek uczucia. Dodata, że krzyż jest w Polsce symbolem religijnym, ale i kulturowym. Sąd nie dopatrywał się również „światopoglądowej indoktrynacji”.

- Pałac Kultury i Nauki, jak dotąd najwyższy budynek w Warszawie, został na jedną noc oświetlony niebiesko-żółtymi barwami na znak solidarności z narodem Ukrainy.
- Do przywrócenia żeglowności królowej polskich rzek zabrali się posłowie i samorządowcy. W Sejmie powstał Zespół ds. Przywrócenia Żeglowności Wiśle.
- Pamiątkową tablicę poświęconą b. szefowi Biura Bezpieczeństwa Narodowego Aleksandrowi Szczygłemu, który zginął w katastrofie pod Smoleńskiem, odstonięto w Etku, gdzie Szczygło miał swoje pierwsze biuro poselskie.
- Po trzech latach budowy ruszyło na Podkarpaciu drogowe przejście graniczne Budomierz-Hruszew na Ukrainę.
- Skutki silnych wiatrów i huraganu „Ksawery” w Polsce to kilkoro zabitych i wielu rannych, powalone drzewa, uszkodzone budynki i dachy, odwołane loty, wstrzymane kursowanie promów, spóźnienia pociągów oraz tysiące gospodarstw bez prądu. □

## GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ W 20. kolejce Ekstraklasy Lechia Gdańsk pokonała Legię Warszawa 2:0. Pozostałe wyniki: Piast Gliwice – Korona Kielce 1:1, Lech Poznań – Wista Kraków 2:0, Widzew Łódź – Śląsk Wrocław 0:0, Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok 1:1, Ruch Chorzów – Górnik Zabrze 2:1, Podbeskidzie Bielsko-Biała – Zawisza Bydgoszcz 0:0, Cracovia Kraków – Zagłębie Lubin 2:0. Tym samym Legii nie udało się zwiększyć przewagi nad Górnikiem i Wistą.

☺ Obraniak, pomocnik Girondins Bordeaux, wróci do reprezentacji Polski. Piłkarz odbył rozmowę z selekcjonerem Nawatką i zadeklarował, że chce znowu trenować i grać w reprezentacji Polski.

☺ Reprezentacja Polski piłkarek ręcznych przegrała z Hiszpanią 20:26 w drugiej kolejce fazy grupowej podczas mistrzostw świata w Serbii. W pierwszej serii Polki ograły Paragwaj 40:6.

☺ Justyna Kowalczyk wygrała bieg na 10

km techniką klasyczną w norweskim Lillehammer. Drugą Charlotte Kallę (Szwecja) polska biegaczka wyprzedziła o 12.4 s.

☺ Reprezentanci Polski w skokach narciarskich podczas zawodów Pucharu Świata w Lillehammer nie zachwycali. Koszulkę lidera stracił Biegun, a najlepszym wynikiem było piąte miejsce Macieja Kota.

☺ Katarzyna Bachleda-Curuś osiągnęła życiowy sukces, zajmując drugie miejsce na 1500 metrów na zawodach tyżwiarzkiego

# Firma aluGlass

działająca w Paryżu od dwóch lat oferuje:

- okna i drzwi ALU, PCV,
- okna dachowe,
- ściany fasadowe,
- ogrody zimowe (altany),
- konstrukcje pełnoszklane, przesuwne,
- balustrady pełnoszklane, aluminiowe,
- deskę tarasową

Pełna oferta na [www.firmaaluglass.com](http://www.firmaaluglass.com)





## ZE ŚWIATA



Opr. B.D.

- Prezydent Ukrainy Janukowycz w drodze powrotnej z Chin, zatrzymał się w Rosji, gdzie rozmawiał z Putinem. Nieoficjalnie mówi się, że Moskwa obiecała mu preferencyjne ceny gazu i wysoką pożyczkę za pozostanie Kijowa w orbicie jej wpływów. Ukraińska opozycja domaga się informacji o ewentualnym porozumieniu.
- Premier Ukrainy Azarow zapewniał w Kijowie szefów MSZ Polski i Szwecji, Sikorskiego i Bildta, że „Ukraina nie zejdzie ze ścieżki europejskiej”.
- Milicja i oddziały specnazu Berkut przejęły kontrolę nad centrum telewizyjnym w Kijowie, by – jak twierdzi MSW Ukrainy – nie dopuścić do opanowania go przez uczestników Euromajdanu, czyli trwających w tym kraju masowych protestów przeciwko władzom. W odpowiedzi demonstranci ruszyli pikietować siedziby stacji telewizyjnych, od których domagają się uczciwego informowania o wydarzeniach na Euromajdanie.
- Szef MSZ Niemiec Westerwelle zapewnił ukraińską opozycję, że drzwi do UE pozostają dla ich kraju otwarte. Nieoczekiwanie szef niemieckiej dyplomacji pojawił się na Majdanie Niepodległości w Kijowie. W stolicy Ukrainy odbyło się posiedzenie ministerialne OBWE.
- Należąca do kontrolowanego przez Kreml koncernu paliwowego Gazprom telewizja NTV oskarżyła Stany Zjednoczone o inspirowanie obecnych protestów na Ukrainie, a Polskę i Litwę – o „obsługiwanie interesów geopolitycznych USA”.
- Władze przystąpiły do demontażu barykad

- i ustawionych przez przeciwników rządu na drogach dojazdowych do siedziby prezydenta, premiera oraz parlamentu w Kijowie. Milicja przypuściła szturm na siedzibę Partii Batkiwszczyna b. premier Tymoszenko. Wcześniej w Kijowie doszło do obalenia pomnika Lenina. Dynamiczna sytuacja zmieniła się z godziny na godzinę.
- Wizyta rosyjskiego prezydenta w stolicy Armenii zakończyła się protestami i starciem tamtejszej opozycji z policją. Kilkaset osób przeszło ulicami Erewanu, protestując przeciwko wstąpieniu Armenii do Unii Celnej Rosji, Białorusi i Kazachstanu. Armenia jednak do unii celnej przystąpi.
- Sytuacja 45 mln uchodźców na świecie była tematem rozmowy Ojca św. Franciszka z wysokim komisarzem ONZ ds. uchodźców Guterresem w Watykanie.
- Rosja nalega, by UE już w styczniu podpisała z nią umowę o ruchu bezwizowym.
- W wieku 95 lat zmarł Nelson Mandela, legendarny przywódca opozycji przeciw apartheidowi w RPA, poza tym działacz lewicowy i wieloletni sympatyk komunizmu, za jego rządów wprowadzono w RPA m.in. „aborcję na życzenie”.
- Co najmniej 300 osób zostało zabitych w Republice Środkowoafrykańskiej. Do interwencji w tym kraju przystąpiła Francja. Chrześcijańskie milicje, lojalne wobec odsuniętego od władzy prezydenta Bozize, walczą z wojskami rekrutującymi się z północy kraju, zamieszkanego przez muzułmanów popierających nowe władze kraju.

- Pięć państw wschodniej Afryki zdecydowało o wprowadzeniu u siebie wspólnej waluty. Są to: Burundi, Kenia, Rwanda, Tanzania oraz Uganda. Nowa waluta zacznie funkcjonować w ciągu najbliższych 10 lat. Za dwa lata, państwa te mają też utworzyć unię celną.
- Wojska prezydenta Asada przejęły kontrolę nad autostradą łączącą stolicę Syrii, Damaszek, z wybrzeżem.
- Izba Adwokacka w Moskwie pozbawiła jednego z liderów antykremlowskiej opozycji Nawalnego statusu adwokata.
- Prezydent RFN nie pojedzie na zimową olimpiadę w Rosji w proteście przeciwko polityce Putina. Boykot nie został jednak podjęty z powodu zamknięcia opozycji, wtrącania się w sprawę Ukrainy, czy tłumienia mediów. Gauckowi nie podoba się polityka represji Putina wobec... gejów.
- Ostro i jednoznacznie ocenili ideologię gender biskupi Słowacji. W liście do wiernych podkreślili, że pod płaszczykiem szlachetnych celów promuje się w gruncie rzeczy rozwiązana śmiertelnie niebezpieczne dla społeczeństwa.
- W Niemczech matka dziewięciorga dzieci (w wieku od 2 do 15 lat) została odprowadzona przez policję do aresztu z powodu tego, że jej syn był nieobecny na lekcjach wychowania seksualnego.
- Fiat zdecydował się na zakończenie produkcji modelu Punto. Następca tego modelu będzie produkowany w Polsce. □

Pucharu Świata w Berlinie. Na podium polskiej zawodniczki w tej imprezie czekaliśmy ponad 20 lat. Na tych samych zawodach drużyna panczenistów – Bródka, Niedźwiedzki, Szymański zajęła trzecie miejsce. Bródka zajął też drugie miejsce w wyścigu na 1500 m indywidualnie.

☺ Krystyna Pałka w biathlonowym biegu na dochodzenie w Hochfilzen zajęła znakomite trzecie miejsce. Wygrała Norweżka Solemdal przed Ukrainką Dzymą.

☺ Czołówki rankingów WTA i ATP. W zestawieniu pań piątą raketą świata jest Agnieszka Radwańska, która już trenuje w Krakowie przed zbliżającym się sezonem. 40. lokatę zajmuje młodsza z siostr Radwańskich, Urszula. Przewodzi niezmiennie Serena Williams. Wśród panów prowadzi Nadal, przed Serbem Djokovićem. Najlepszy z Polaków, Jerzy Janowicz, wciąż na 21 pozycji.

☺ Assec Resovia Rzeszów w meczu czwartej kolejki grupy C Ligi Mistrzów siatka-

rzy pokonała Jihostroj Czeskie Budziejowice 3:0. W pierwszym spotkaniu mistrzowie Polski wygrali z Czechami 3:1. To trzecie zwycięstwo rzeszowskiej drużyny, która wcześniej pokonała Paris Volley 3:0 oraz przegrała z Budvanską Rivijerą Budva 2:3. Lider polskiej ekstraklasy z dorobkiem 10 punktów prowadzi w tabeli swojej grupy.

☺ W 1/8 finału Pucharu Konfederacji PGE Skra Bełchatów pokonała 3:0 Volley Amriswil (Szwajcaria). □

Bogdan Usowicz

## Pielgrzymka do Ziemi Świętej 14-24 marca 2014

Koszt Pielgrzymki: 1320.00 €

*Polska Mi. ja Katolicka za prasa do udziału w Pielgrzymce do Ziemi Świętej, którą organizuje z Polską W. półnotą w Dourges.*

Program pielgrzymki obejmuje zasadnicze miejsca związane z życiem i z działalnością Pana Jezusa: Betlejem, Nazaret, Jerozolima, Jezioro Genezaret, Góra Błogostawieństw, Kafarnaum, Kana Galilejska, Góra Tabor i Góra Karmel.

Wyłot do Ziemi Świętej izraelskimi liniami lotniczymi EL AL i powrót: lotnisko Paryż – CDG. W kosztach Pielgrzymki zawarte są: transfery w Izraelu, hotele (pokoje dwu-osobowe), trzy posiłki dziennie, ubezpieczenie i opłaty wstępów.

Bliższe informacje zostaną podane zgłoszonym na „spotkaniu” w Dourges i w Paryżu z początkiem lutego 2014 r.

**Zgłoszenia na Pielgrzymkę (ilość miejsc ograniczona) do 31 grudnia 2013 przyjmują:**

– od rodaków z Regionu Północnego: ks. Leszek Wojcie-

chowski, 59 ter, Cité Bruno 62119 Dourges; tel. 03 21 20 10 37 albo 06 58 26 13 20.

– od rodaków z Regionu Paryskiego i z pozostałego terytorium Francji: Ks. Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-ses-Moulineaux; tel. 01 46 45 79 79 albo 06 27 96 36 40; e-mail: ks.ktystian.gawron@gmail.com

Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona) – figurujące w paszporcie, datę jego ważności, datę urodzenia (do ubezpieczenia), adres, telefon i adres e-mail. Zgłoszenie jest ważne po uiszczeniu kwoty: 500 €. Czeka należy wystawiać na: Aumônerie Polonaise CCP 23 343 69 N Paris z dopiskiem: „Ziemia Święta” bądź na: „Mission Catholique Polonaise – Dourges”. □

Przewodnictwo Pielgrzymki – ks. dr Krystian Gawron



## Z Kroniki parafii w Bagnolet

*„Każdy biskup jest panem, ale nie każdy pan może zostać biskupem...”*

W ostatnią niedzielę roku liturgicznego – Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata i Święto patronalne Księży Chrystusowców – równocześnie kończąca trzy letni program duszpasterski („W komunii z Bogiem”, „Kościół naszym Domem”, „Być solą ziemi”) i Rok Wiary (ogłoszony z okazji 50-rocznicy „Soboru Watykańskiego II i 20-rocznicy „Katechizmu Kościoła Katolickiego”), Polska wspólnota w Bagnolet gościła Ks. bp Wiesława Lechowicza i Ks. inf. Stanisława Jeża.

Goście przybyli do parafii o 10.30 (za ich przyjęcie odpowiadał p. Jacek Pikusa). Następnie podjęto ich smacznym polskim ciastem i kawą.

W każdą niedzielę o 11-tej jest u nas – w kaplicy Alsace de Bagnolet i w polskich salkach – prowadzona katecheza dla dzieci i młodzieży. Dzieci te i młodzież (ponad 50 osób, w większości nie uczęszczające do polskich szkół, więc słabo mówią po polsku), przedstawiła gościom pani Bożena Portolululos – główna katechetka, z paniami katechetkami – Edytą Kogut i Edytą Sutor. Następnie Ks. Biskup zaproponował dzieciom, aby zadały mu kilka pytań... Po dłuższej chwili milczenia, nieśmiało rękę podnosi jeden z chłopców i pyta: „Jak pan został biskupem?”. Ci, którzy zrozumieli pytanie wybuchają śmiechem, ale Ks. Biskup ze stoickim spokojem odpowiada: „Każdy biskup jest panem, ale nie każdy pan może zostać biskupem...”. Rozlegają się gromkie brawa, a nasz gość kontynuował już na poważnie, odpowiadając jak był ministrantem, uczniem, potem studentem... „Pan Jezus stanął na drodze mojego życia i powołał mnie do swojej służby!”.

Msza św. celebrowana jest u nas w każdą niedzielę i święta o 12.30. Tym razem spotkanie w kościele rozpoczęło się od modlitwy Anioł Pański. A Père Joseph (jak nazywają tu ks. Józefa Wąchatę SChr) przedstawił zgromadzonym gości. Podczas Mszy św. mówił: „Ks. Biskupie Wiesławie Lechowiczu, biskupie Diecezji Tarnowskiej, z dewizą w herbie: In finem diligere (do końca umiłować), w ramach Konferencji Episkopatu Polski jesteś: członkiem Komitetu Organizacyjnego Obchodów 1050 rocznicy Chrztu Polski (2016) – Francuzom często mówię, że w Europie jesteśmy od Wielkiej Soboty 966 r. dnia chrztu Mieszka I i jego rycerzy... Przepraszam za dygresję, ale jesteś też przewodniczącym Komisji ds. Polonii i Polaków za Granicą i delegatem KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji... Witam w imieniu obecnych w kościele Saint Leu – Saint Gilles. St Leu (św. Wilk), żył w VII w. i jest patron... pasterzy. Saint Gilles (Izydor), żył w VII w. i także jest patron pasterzy. Budowę naszego tutejszego kościoła ukończono w 1643 r., a była to już piąta przebudowa świątyni. W roku 1968, ze względów bezpieczeństwa, kościół przeznaczono do rozbiórki! Na szczęście Petycja mieszkańców Bagnolet pozwoliła na uratowanie i odrestaurowania tej pięknej świątyni.

Pierwsza po remoncie Msza św. została tu odprawiona 24 grudnia 2000 r. W kościele nie było jeszcze tawek. Mszę św. po polsku celebrowałem już 25 grudnia 2000. Przybyło na nią...11 osób! Od tego momentu gromadzimy się tutaj w każdą niedzielę i święta, a także w każdy pierwszy piątek miesiąca od 18: Adoracja Najśw. Sakramentu, spowiedź i o 19.30 Eucharystia.

Księżę Biskupie proszę o odprawienie

Mszy św. w intencji zgromadzanych. Ks. inf. Jeża nie muszę przedstawiać... Witam w naszej Wspólnocie koordynatora duszpasterstwa polskiego we Francji”.

Ks. Biskup, we wstępie, na ręce Père Joseph'a przekazał życzenia wszystkim Chrystusowcom, dziękując za liczny udział w Pielgrzymce polonijnych duszpasterzy do Ojca świętego Franciszka (na 100 uczestników, 40 to Chrystusowcy z krajów Europy i świata). W homilii, przypomniał natomiast o religijności i kulturze wynoszonej z naszych domów rodzinnych... cytując Norwida. Mówił o pisarzu żydowskim, nawróconym na katolicyzm: Romanie Bransterze i jego odwadze świadczenia o Chrystusie. Cytował ks. Jana Twardowskiego... I zadał zebrany zadanie: dbajcie o swoich duszpasterzy i wspólnoty parafialne... Znajdźcie czas na modlitwę, formację i niedzielną Eucharystię. Podziękował też świeckim, szczególnie katechetkom, za zaangażowanie w Liturgię, a Stuzbie liturgicznej Otta za postugę podczas Mszy św. A dzieciom za „bukiet kwiatów”, którym była odmówiona przez nie dziesiątka różańca – „bardzo dziękuję wam, za taki piękny, oryginalny prezent”.

Parafialna Rada Duszpasterska na ręce Biskupa przekazała „Przewodnik po Paryżu” i „podziękowanie” za Msze św. i homilię. Ks. Infułat otrzymał książkę „Alimenter et ensoleiller sa vie intérieure” i „podziękowanie” za Mszę św.

Po Eucharystii spotkanie z parafianami, i świąteczny obiad dla gości, dla księży Chrystusowców pracujących na paryskich przedmieściach – z Ks. Prowincjałem Janem Ciągto i Parafialnej Rady Duszpasterskiej – z rodzinami, pana organisty i katechetek z rodzinami. Na obiedzie było 25 osób. Świętowanie trwało do 20.

Christus Vincit \* Christus Regnat \* Christus Imperat \*



Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI





KATEDRA NOTRE DAME W PARYŻU

# Zakończenie Roku Wiary

30 listopada z okazji zakończenia Roku Wiary, odbyły się w paryskiej katedrze Notre Dame uroczyste nieszpory pod przewodnictwem ks. kard. André Vint Trois.

Wypełnionej po brzegi katedrze, uczestniczyła w nich również delegacja parafii Miłosierdzia Bożego w Paryżu 17.

Ks. Kardynał, podczas swojej homilii, zwrócił uwagę, że w Roku Wiary, każda nasza wspólnota czyniła wysiłki, aby jeszcze bardziej zbliżyć się do Jezusa, wstąpić się w Jego słowa. Odnowiliśmy przyrzeczenia chrzcielne, aby umieścić Jezusa w centrum naszego życia oraz wzmocnić naszą

jedność z Nim i iść Jego drogą. Wielu z nas, uczyniło to podczas pielgrzymki w 850-lecie Katedry. „Dzisiaj, w imieniu Jezusa - kontynuował kaznodzieja, pragnę każdego z Was zaprosić, tak jak kiedyś zaprosił On swoich uczniów, nad brzegiem jeziora Genezaret, i który zwraca się dzisiejszego wieczoru nad brzegiem Sekwany: „Wyptnij na głębię i zarzuć sieci”.

W posesji, podczas której wręczano ikonę powołania św. Piotra z nad jeziora Gene-



zaret, pięknie prezentowała się nasza delegacja wraz z dziećmi ubranymi w krakowskie stroje. Flesze aparatów fotograficznych potwierdzały podziw. Był to piękny wieczór modlitwy z polskim akcentem. □

Uczestnik



foto: E. Bednorowicz



Naszą kronikarską relację z Bagnolet finalizujemy w poniedziałek 9 grudnia, w dzień imienin Ks. Bp Wiesława, któremu przesyłamy mu tą drogą, moc życzeń, wyrazy modlitwnej pamięci i podziękowania za dar niedawnego spotkania.

Druga niedziela adwentu – 8 grudnia – potoczona była z drugą nauką rekolekcyjną i spowiedzią. Czekaliśmy także na spotkanie z Mikołajem. Ks. Zbigniew Wcisło, SChr przygotował specjalną naukę dla dzieci i młodzieży, którą rozpoczął od „odebrania telefonu od... Pana Jezusa... Kiedy po kilku słowach rozpoczynających homilię zadzwonił mu w kieszeni telefon... Konsternacja... cisza... „Tak, słucham! Kto mówi? Pan Jezus!... Tak, wiemy, że przyjdzie Mikołaj... gromkie brawa. Kaznodzieja mówił później o porządkach i o czasie, który na nie poświęcamy. A ile czasu poświęcamy

na przygotowanie duszy na spotkanie z Jezusem? Cytował i Mickiewicza: „Chrystus rodzi się w Betlejemskim żłobie, ale czy narodzi się w Tobie?”.

Już w czasie ogłoszeń, tuż przed błogosławieństwem przyszedł Mikołaj! Przyniósł ponad 100 paczek dla dzieci i ponad 50 dla dorosłych! Paczki zamówił père Joseph! W paczce dla dzieci był ręcznie przygotowany Kalendarz Adwentowy, pisaki, kredki i..., Otówek papieski, poświęcony na Placu św. Piotra w Rzymie, przez papieża Franciszka (20 listopada) i cukierki. Rodzice otrzymali Kalendarze Głosu Katolickiego, opłatki. Parafialna Rada Duszpasterska, ministranci i wybrane osoby, dodatkowo świece Caritasu i inne drobne niespodzianki, związane z okresem Bożego Narodzenia.

Jak co roku przygotowujemy szopkę. Od kilku już lat Pasterka w naszym kościele jest o 23. W tym roku liturgię, którą animować

będzie pani z Haiti, przygotowujemy z Francuzami, włączamy w nią i Portugalczyków, i wiernych postępujących się językiem tamilskim (Indie i Sri Lanka). Polskie akcenty to choinki przy żłobku, kolędy (aż 5!) i tamanie się opłatkiem ze wszystkimi obecnymi... Zapraszamy! Marana Tha

Fot. i słowo pisane: PRD  
we współpracy z père Joseph'em

Ps. Składam serdeczne „Bóg zapłać” całej Parafialnej Radzie Duszpasterskiej (PRD) w składzie: Dąbek Stanisław, Kogut Edyta, Parloulous Bożena, Reiter Aniela i Leszek, Szulc Tula. Państwu Edycie Sutor i Jackowi Pikusowi, państwu Marcie i Andrzejowi Marona, pani Marii Bantegne, p. Helenie Szurlej, panu Józefowi Jakubczakowi, Służbie Liturgicznej Ottařa – za pomoc w zorganizowaniu spotkania z Ks. Biskupem i św. Mikołajem. □





Sztandary Bractw Różańcowych



Msza św.

## 1923-2013 : 90 ans ! et un double anniversaire à Billy-Montigny !

*En ce dimanche 27 octobre 2013 dans l'après-midi, l'Eglise St Martin connaissait une effervescence inhabituelle. En effet, une Messe d'action de grâce y était célébrée à l'occasion d'un double anniversaire : celui de la paroisse polonaise, et celui de la Cor frérie du Saint Rosaire.*

La cérémonie, présidée par Monseigneur Stanislas Jez, Recteur de la Mission Catholique Polonaise de France, était concélébrée par l'Abbé doyen Daniel Zylinski, l'Abbé Richard Kaczor, Directeur spirituel de l'Association du Rosaire, l'Abbé Adam Szymczak, curé de la paroisse St Joseph en Haute-Deule, ainsi que par Monseigneur Raymond Ankierski et les Abbés Kałuża, Napierała, Osiński, Wójciechowski, prêtres polonais du doyenné.

Les chants magnifiquement interprétés par la chorale « les Gitary de St Stanislas » de Dourges venaient rehausser la célébration. Le temps hivernal, frais et humide, n'avait pas découragé les quelques 200 participants à cette célébration exceptionnelle : les représentants des Conseils pastoraux, des associations du Rosaire, des Hommes Catholiques, des Femmes Polonaises, de la « Krucjata » de la région Nord-Pas de Calais et enfin les fidèles paroissiens de Billy, de Harnes et des environs, ainsi que les amis de la paroisse française.

Animés d'une ferveur toute particulière et avec une grande

émotion, nous nous sommes souvenus de nos parents et grands-parents venus de l'Est lointain dans les conditions que l'on sait. Après les affres de l'émigration, ils ont connu la dure condition du mineur et de sa famille avec son cortège de maux : accidents, catastrophes, silicose...

Mais, fidèles à leur foi et à leur culture, ils ont rapidement bâti des églises. En même temps, ils ont mis en place toutes les associations qui ont soudé leurs communautés.

Montrons-nous dignes d'eux en témoignant notre foi, en contribuant à répandre l'Évangile et en aidant ce monde par la prière et, en particulier, par la récitation du chapelet !

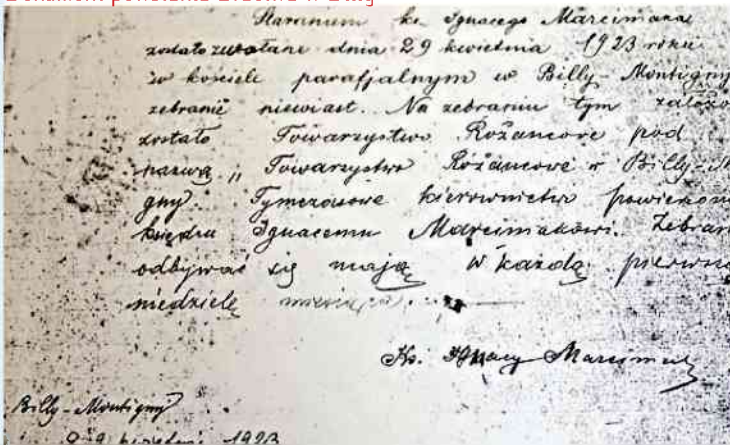
L'Assemblée a poursuivi sa rencontre sur un mode amical et festif ; une réception attendait les convives dans une salle municipale toute proche. Chacun a pu se restaurer dans la gaieté et la joie en chantant, comme à l'accoutumée, les airs qui nous ont aussi été transmis par nos aïeuls. □

Texte : M-Thérèse Wozniak; Photos : Bruno Balenghien

Z POLONIJSKICH WSPOMIENI



Dokument powstania Bractwa w Billy



Koncelebransi



Poczęstunek w sali

Wierni - Msza św.





## Triel gościł św. Mikołaja

Jak każdego roku dzień 6 grudnia, jest chyba najbardziej wyczekiwany, przez wszystkie dzieci na całym świecie, ale również i starsi uśmiechają się na widok mitry, pastorału i worka wypełnionego różnego rodzaju prezentami, z którym przybywa do naszych wspólnot Święty Mikołaj.

Mamy świadomość, że prezenty, jakie dostajemy od św. Mikołaja są zawsze każdemu miłe i drogie sercu. I te znalezione rankiem pod poduszką i te wręczone własnoręcznie, np. w kościele, gdzie Święty Mikołaj czasami o coś zapyta - czy umiesz się przeznęcać, albo

poprosi o wyrecytowanie jakiegoś ładnego wierszyka, bądź krótkiej modlitwy. Bo ten mikołajkowy prezent, to wyraz wielkiej życzliwości wobec drugiego człowieka, to szczególnie znak, że ktoś o nas myśli, że pamięta, że mu na nas naprawdę zależy.

Św. Mikołaj przybył także i do nas, do wspólnoty polskiej w Triel. Dzieciaki, tym niecodziennym wydarzeniem, były bardzo podekscytowane i przejęte, gdyż niektóre z nich po raz pierwszy w swym dziecięcym życiu, widziały na własne oczy św. Mikołaja. Podczas tej długo wyczekiwanej wizyty, św.

Mikołaj podarował dzieciom piękne prezenty, które wywołały na ich twarzach szerokie uśmiechy.

Podczas tego mikołajkowego spotkania w Triel, św. Mikołaj wyraził swoje wielkie uznanie dla wszystkich dzieci, że są tak fantastyczne i mają zawsze czas dla Pana Jezusa i dla Jego Matki, że przychodzą do tej świątyni w tak licznej grupie. Prosił ich również, aby wśród wielu własnych codziennych zajęć, potrafili znaleźć czas dla tutejszej, dziecięcej wspólnoty polonijnej. A to w niebie się naprawdę ceni wspomniat św. Mikołaj. Po tych miłych chwilach ze św. Mikołajem, wyruszył on w dalszą swą podróż, by wrócić - być może - w nasze strony już za rok. □



fort. K. Urban



## Święto Niepodległości w Aulnay sous Bois

9 listc pada do Paryża zawitał Wyrzyski Chór Męski oraz Kameralny Chór Canto, aby wśróda francuskij Polonii uczcić patriotycznymi koncertami Święto 11 Listc pada. W tym roku przypadala 95 rocznica odzyskania przez Polskę ni podległości, po 123 latach zaborów.

Patriotyczne pieśni w wykonaniu chórów, pod dykcją Piotra Jańczaka, rozbrzmiewały w kościele Św. Józefa w Aulnay sous Bois, w niedzielę 10 listopada, już od rana. Najpierw polska Msza św. w uroczystej oprawie, podczas której donośnie zabrzmiały: *Gaude Mater Polonia*, *Sanctus*, *Boże coś Polskę*, jak też i tradycyjne pieśni liturgiczne.

Po Mszy francuskiej zostało zaprezentowanych kilka utworów prawosławnych oraz aria z opery *Carmen*.

Po południu w tym samym kościele, miał miejsce koncert pieśni patriotycznych, w którym zaprezentowały się również chóry paryskie: *Piast* i *Gaude Mater Polonia*. Chóry z Wyrzyska przedstawiły w swoim programie swoistą podróż przez historię Polski, począc od *Bogurodzicy*, poprzez pieśni legionów Księstwa Warszawskiego, żołnierskie z pierwszej i drugiej wojny światowej, a skończywszy na utworach partyzanckich oraz z Powstania Warszawskiego. Szczególnie wzruszająca była partyzancka pieśń pt. „*Lniany ręcznik*”, opisująca pożegnanie partyzanta z matką. Patriotyczną część koncertu zakończyła *Rota*, wspólnie zaśpiewana przez wszystkie obecne chóry. Po zakończeniu koncertu, licznie zgromadzona publiczność podziękowała chóróm z Wyrzyska owacją na stojąco, co dobitnie świadczyło o wysokim poziomie zespołów oraz o bardzo bogatym ich

repertuarze. Wśród zaproszonych gości byli: Gérard Ségura – mer Aulnay sous Bois, w towarzystwie Nicole Sino – zastępczyni mera ds. kultury i szkolnictwa, konsul Magdalena Ryszowska z ambasady RP w Paryżu, ks. Tristan – francuski proboszcz, nasi polscy duszpasterze ks. Jan Ciągło i ks. Zbigniew Wcisło oraz pani Fiedorczuk – kierownik Szkoły Polskiej w Aulnay sous Bois. Po koncercie artyści zostali zaproszeni na posiłek przygotowany przez Radę Duszpasterską. Spotkali się również przy tradycyjnej lampce wina z uczestnikami tego ważnego wydarzenia.

Dzień wcześniej, chóry z Wyrzyska (koło Bydgoszczy) wystąpiły ze swoim programem pieśni patriotycznych w Szkole Polskiej w Paryżu, na zaproszenie pana Leszczyńskiego – kierownika szkoły oraz Rady Rodziców, która przygotowała poczęstunek po koncercie.

Warto nadmienić, że Wyrzyski Chór Męski (www.vivat-musica.pl), założony w 1999 r. przez Piotra Jańczaka, zdobył już ponad 40 nagród na międzynarodowych i ogólnopolskich przeglądach (ostatnio 3- miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej – Hajnówka 2012).

Dziękujemy artystóm z Wyrzyska za głębokie i wzruszające doznania artystyczne i patriotyczne, za tę prawdziwą ucztę duchową. □

Czesław Noster



fort. K. Noster





• **Dowóz materiałów**

• **Wywóz GRUZU**

TEL. **06 21 36 32 09**

snb@entreprisedemolition.fr

## POLSKI SKLEP! w Aulnay Sous Bois

Artykuły spożywcze:  
**nabiał, wędliny, napoje, alkohole...**  
kuchnia tradycyjna realizowana na miejscu:  
**pierogi, gołąbki, krokiety, bigos...**  
oraz ciasta: **sernik, makowiec, szarlotka**

2 bis bld de Strasbourg, 93600 Aulnay sous Bois  
tel. 01 43 30 32 94 | sklep.aulnay@gmail.com  
(przyjmujemy zamówienia na kolacje i uroczystości)

ZAPRASZAMY



# SAMI SWOI



## Polskie sklepy spożywcze!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,  
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

### ZAPRASZAMY:

#### NOWY SKLEP!!

93600 AULNAY SOUS BOIS

23, AV ANATOLE FRANCE

WTO-SOB 10.30 – 19.30;

NIEDZ. 10.00 – 14.00

TEL: 01 72 51 62 00

– RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB 10.00 – 20.00

TEL: 01 70 25 46 62

– METRO 7 MAIRIE D'IVRY

– RER C - IVRY SUR SEINE

BUS 125 PRZYSTANEK MOLIÈRE

e-mail: sami.swoi@onet.pl



*Prosto z Polski!*

**LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO  
POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW,  
RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06;  
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

#### Poradnia Psychologiczna

przy Parafii polskiej w Paryżu XVI  
– 18, rue Claude Lorrain  
przyjmuje bezpłatnie  
– w niedziele o godz. 17<sup>00</sup>

#### TRANSPORT:

- wywóz gruzu,
- dowóz materiałów,
- przeprowadzki.

**T. 06 98 58 86 36**

#### Rozliczenia księgowo

**07 60 74 90 98**

**WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT.**  
120€ – 60€!

**TEL. 06.20.03.34.85**

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

### chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

### Specjalistyczny Gabinet Ortodontyczny

#### DR AGNÈS PALUCHA

118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière

tél. 01 83 96 03 00

### PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

POLSKI WARSZTAT SAMOCHODOWY NA PANTIN  
naprawa samochodów osobowych i dostawczych

# AJ Mécanique P.L

Tel. 0680563685; 0967150583; e-mail: aj.mecanique@yahoo.pl

- WIDEOFILMOWANIE  
- FOTOGRAFIA OKOLICZNOŚCIOWA  
CHRZEST, KOMUNIA, ŚLUB  
- kamerzyści i fotograf do Państwa dyspozycji  
tel. 06 50 99 55 47; www.photovideoart.fr



**TOWARZYSZENIE W URZĘDACH,  
LEKCJE JĘZYKA FRANCUSKIEGO.**

**TEL. 06 12 79 44 37; agnieszkapl@hotmail.fr**

**GŁOS**  
KATOLICKI  
VOIX CATHOLIQUE

**UWAGA!** Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji

GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr



Bilety autokarowe i samolotowe

**Janosik SINDBAD****Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi  
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12<sup>45</sup>), Reims (14<sup>45</sup>), Metz (17<sup>00</sup>)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16<sup>00</sup> - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

**Masz problemy z prawem i nieuregulowane sprawy w Polsce?****Kompleksowa pomoc w zakresie prawa karnego, cywilnego, rodzinnego na terenie całej Polski - reprezentacja przed sądami polskimi.**Adwokat Grzegorz Stojek, email: [gdstojek@wp.pl](mailto:gdstojek@wp.pl)  
tel. kom.+33 6 59 95 89 91; +48 501 777 854

1237906

**Witamy w Normandii!**

Zapraszamy do XIII wiecznej posiadłości otoczonej przepięknym ogrodem - miejsce idealne na zorganizowanie wesela.

120 km od Paryża



Lub stron

Kontakt: 06 03 79 69 23 lub 02 32 30 96 16, internetowa: [www.grange-de-pommereuil.com](http://www.grange-de-pommereuil.com)

1235965

Dammarie Les Lys-L'espace NINO FERRER Place Paul Bert

**31 grudnia od 20<sup>00</sup> do 5<sup>00</sup> rano**

Polskie Towarzystwo Katolickie zaprasza na

**Bal Sylwestrowy****Gra orkiestra z Polski**

Wstęp 90 € od osoby. W cenie biletu świąteczne Menu.

Rezerwacja płatna do 25 grudnia 2013

tel. 01.64.37.06.35; 06.64.79.73.82.

1188952

**TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE****S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego  
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO  
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: [bocianowski@sfr.fr](mailto:bocianowski@sfr.fr)

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne, spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

1189

**ŚWIEŻE PRODUKTY PROSTO Z POLSKI**

WĘDLINY

BIAŁY SER

WÓDKA

PIWA



OGÓRKI

MARYNOWANE

WYROBY

CUKIERNICZE

I WIELE INNYCH PRODUKTÓW

Zapraszamy

od Poniedziałku do Soboty od 10<sup>00</sup> do 19<sup>00</sup>w Czwartki od 12<sup>00</sup> do 20<sup>30</sup>

St-Germain-en-Laye – 2, rue d'Hennemont

tel. 01 30 61 40 59 | e-mail: [baltyk@orange.fr](mailto:baltyk@orange.fr)

1162965

**BIURO TŁUMACZEŃ  
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu  
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry  
lub4, villa Juge - 75015 Paris (M<sup>o</sup> Duplex)tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: [wakocz@aol.com](mailto:wakocz@aol.com)).Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności  
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**GŁOS  
KATOLICKI****PRZYJACIELE**

Mr Dudzik Wacław –	70€
Mme Gery-Morawski Krystyna –	35€/pół roku
Mr Dwernicki Józef –	70€
Mme Forestier Alina –	100€
Mr Konieczny Zygmunt –	560€

**Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK  
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,  
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)****GŁOS  
KATOLICKI  
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 44 (2526): 22-29.12.2013

Commission paritaire N°: 0515 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: [vkcat@club-internet.fr](mailto:vkcat@club-internet.fr), [vkcat@sfr.fr](mailto:vkcat@sfr.fr) | [www.glos-katolicki.eu](http://www.glos-katolicki.eu)

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 11.12.2013

Inf. o prenumeracie na str. 3



# UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

## KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP**  
POLONIA

### PROGRAM TV

23 grudnia 2013 – 5 stycznia 2014

**PONIEDZIAŁEK 23 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>30</sup> Polonia w Komie 10<sup>45</sup> Tygodnik.pl 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>25</sup> Łamigłówka 12<sup>30</sup> Opole 2009 na bis 12<sup>50</sup> Ranczo – serial 13<sup>45</sup> Made in Poland – teleturniej 14<sup>20</sup> Kulturalni PL 15<sup>20</sup> Naszaarmia.pl 15<sup>50</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>20</sup> Jak to działa 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówka 17<sup>55</sup> Polacy w Hamburgu 18<sup>25</sup> Nie ma jak Polska 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Cafe Historia 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Łamigłówka 20<sup>50</sup> Wiedź-

min – serial 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Tomasz Lis na żywo 23<sup>50</sup> Śladami Podlasiak 0<sup>20</sup> Naszaarmia.pl 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Łamigłówka 1<sup>15</sup> Janka – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka

**WTOREK 24 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>20</sup> Słownik polsko@polski 10<sup>50</sup> Polonia w Komie 11<sup>00</sup> Polonia 24 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>30</sup> Łamigłówka 12<sup>40</sup> Czas honoru – serial 13<sup>55</sup> Dzika Polska – serial 14<sup>10</sup> Komeda – dok. 15<sup>30</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>05</sup> Kolędy świata 17<sup>00</sup> Galeria – serial 17<sup>30</sup> Teleexpress

17<sup>45</sup> Łamigłówka 17<sup>55</sup> Kolędy z Zakopanego 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>30</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Orędzie na Boże Narodzenie 20<sup>50</sup> Łamigłówka 21<sup>00</sup> Ojciec Mateusz – serial 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Kolędy w Patacu Prezydenckim 23<sup>30</sup> Galeria – serial 23<sup>55</sup> Łamigłówka 24<sup>00</sup> Pasterska – Bazylika Nawiedzenia NMP w Bardzie 2<sup>05</sup> Dobranocka

**ŚRODA 25 GRUDNIA**  
8<sup>30</sup> Ziarno 9<sup>00</sup> Magiczne drzewo – film 10<sup>25</sup> Łamigłówka 10<sup>35</sup> Barwy szczęścia – serial 11<sup>10</sup> Kolędy z Gwiazdami 12<sup>00</sup> Urbi et orbi z

### TRWAM PROGRAM

23 – 29 grudnia 2013

**PONIEDZIAŁEK 23 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Wieś to też Polska 9<sup>30</sup> – Octava dies 10<sup>00</sup> – Informacje 10<sup>25</sup> – Słowo Życia 10<sup>30</sup> – Rozmowy niedok. 11<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>05</sup> – Informacje 12<sup>15</sup> – By odnowić oblicze ziemi 13<sup>05</sup> – Koncert życzeń 14<sup>30</sup> – Rozmowy niedok. 15<sup>40</sup> – Św. na każdy dzień 15<sup>45</sup> – Słowo Życia 15<sup>50</sup> – Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Wspomnienia z Wilna 16<sup>30</sup> – Tydzień z Ziemi Św. 16<sup>50</sup> – Reportaż(2) 17<sup>45</sup> – Informacje 18<sup>00</sup> – Spotkanie RRM 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia

– Audycja generalna 11<sup>30</sup> – Myśląc Ojczyzna 11<sup>50</sup> – Słowo życia 11<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>05</sup> – Informacje 14<sup>20</sup> – Św. na każdy dzień 14<sup>30</sup> – Rozmowy niedok. 15<sup>45</sup> – Słowo Życia 15<sup>50</sup> – Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Na zdrowie 17<sup>00</sup> – Po stronie prawdy 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 19<sup>25</sup> – Św. na każdy dzień 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Myśląc Ojczyzna 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia 22<sup>05</sup> – Świat w obrazach

16<sup>10</sup> – Porady medyczne 17<sup>00</sup> – Jazda próbna 17<sup>30</sup> – Reportaż 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Warto zauważyć 18<sup>55</sup> – Przegląd Niedzieli 19<sup>00</sup> – W Namiocie Słowa 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Felieton 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia 22<sup>05</sup> – Świat w obrazach

**WTOREK 24 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> – Reportaż 9<sup>35</sup> – Wspomnienia z Polski 9<sup>50</sup> – Słowo życia 9<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 10<sup>00</sup> – Informacje 10<sup>15</sup> – Jak My to widzimy 10<sup>20</sup> – Słowo życia 10<sup>50</sup> – Tydzień z Ziemi Św. 11<sup>10</sup> – Mocni w wierze 11<sup>50</sup> – Słowo życia 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>05</sup> – Informacje 12<sup>35</sup> – Św. na każdy dzień 14<sup>00</sup> – Z wędką nad wodę 15<sup>45</sup> – Słowo życia 15<sup>50</sup> – Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Kalejdoskop młodych 16<sup>30</sup> – Aktualności WSKSiM 16<sup>45</sup> – Św. na każdy dzień 17<sup>00</sup> – Program poradn. 17<sup>25</sup> – Św. na każdy dzień 17<sup>30</sup> – Reportaż 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Myśląc Ojczyzna 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia 22<sup>05</sup> – Świat w obrazach

**CZWARTEK 26 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Słowo życia 8<sup>20</sup> – Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> – Dla dzieci 9<sup>00</sup> – Na zdrowie 9<sup>50</sup> – Słowo życia 10<sup>00</sup> – Informacje 10<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 11<sup>25</sup> – Felieton 11<sup>50</sup> – Słowo Życia 11<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>05</sup> – Informacje 12<sup>20</sup> – Po str. prawdy 14<sup>20</sup> – Słowo życia 14<sup>25</sup> – Św. na każdy dzień 14<sup>30</sup> – Rozmowy niedok. 15<sup>45</sup> – Słowo Życia 15<sup>50</sup> – Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Z wędką nad wodę 17<sup>30</sup> – Reportaż 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Felieton 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia 22<sup>05</sup> – Świat w obrazach

**SOBOTA 28 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Warto zauważyć 8<sup>55</sup> – Słowo Życia 10<sup>00</sup> – Informacje 10<sup>15</sup> – Myśląc Ojczyzna 11<sup>00</sup> – Kropelka radości 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>20</sup> – W Namiocie Słowa 13<sup>15</sup> – Porady med. 13<sup>45</sup> – Słowo życia 13<sup>50</sup> – Św. na każdy dzień 14<sup>50</sup> – 7 Sakrament 15<sup>20</sup> – Św. na każdy dzień 15<sup>30</sup> – Koncert życzeń 15<sup>50</sup> – Słowo Życia 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Muzyczne drogowskazy 17<sup>00</sup> – Sanktuaria Polskie 17<sup>25</sup> – Św. na każdy dzień 17<sup>30</sup> – Reportaż 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Zaczepnij ze źródła 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Polski pkt. widzenia 22<sup>05</sup> – Świat w obrazach

**ŚRODA 25 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> – Dla dzieci 8<sup>55</sup> – Słowo Życia 9<sup>00</sup> – Kalejdoskop młodych 9<sup>25</sup> – Aromatyczne inspiracje 9<sup>50</sup> – Słowo życia 9<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 10<sup>00</sup>

**PIĄTEK 27 GRUDNIA**  
8<sup>00</sup> – Informacje 8<sup>15</sup> – Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> – Dla dzieci 9<sup>10</sup> – Słowo Życia 9<sup>45</sup> – Duc in altum 10<sup>00</sup> – Informacje 10<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 11<sup>25</sup> – Głos Polski 11<sup>50</sup> – Św. na każdy dzień 11<sup>55</sup> – Słowo życia 12<sup>00</sup> – Anioł Pański 12<sup>05</sup> – Informacje 12<sup>50</sup> – Św. na każdy dzień 12<sup>55</sup> – Słowo Życia 15<sup>50</sup> – Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> – Informacje

**NIEDZIELA 29 GRUDNIA**  
8<sup>05</sup> – Polski pkt. widzenia 8<sup>30</sup> – Z PE 9<sup>00</sup> – Spotkanie M. Buczek 9<sup>05</sup> – Zaczepnij ze źródła 9<sup>20</sup> – Przegląd Niedzieli 9<sup>30</sup> – Msza Św. 11<sup>30</sup> – Dla dzieci 11<sup>55</sup> – Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> – Angelus 12<sup>20</sup> – Wieś to też Polska 13<sup>30</sup> – By odnowić oblicze ziemi 15<sup>50</sup> – Św. na każdy dzień 15<sup>55</sup> – Słowo Życia 16<sup>00</sup> – Informacje 16<sup>10</sup> – Koncert życzeń 17<sup>30</sup> – Reportaż 18<sup>00</sup> – Anioł Pański 18<sup>05</sup> – Informacje 18<sup>15</sup> – Rozmowy niedok. 19<sup>30</sup> – Dla dzieci 20<sup>00</sup> – Informacje 20<sup>20</sup> – Różaniec 20<sup>50</sup> – Zaczepnij ze źródła 21<sup>20</sup> – Informacje 21<sup>40</sup> – Octava Dies 22<sup>10</sup> – Jak My to widzimy. □

Ramówka TV Trwam od poniedziałku 30 grudnia 2013 do niedzieli 5 stycznia 2014 jest identyczna, jak w bieżącym tygodniu.



Watykanu 12<sup>35</sup> Wiedźmin – serial 13<sup>35</sup> Święta z Jedynką 14<sup>20</sup> Wilnoteka 14<sup>40</sup> Cała Polska śpiewa kolędy 15<sup>40</sup> Ogniem i mieczem(2) – serial 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>50</sup> Koncert świąteczny w Pelplinie – Bazylika katedralna 19<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>30</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>40</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Chopin – film 23<sup>05</sup> Ogniem i mieczem(2) – serial 0<sup>55</sup> Łamigłówa 1<sup>00</sup> Made in Poland – teleturniej 1<sup>30</sup> Dobranocka

#### CZWARTEK 26 GRUDNIA

8<sup>05</sup> Leśna Wigilia – dok. 8<sup>35</sup> Nieznana opowieść wigilijna – film 9<sup>45</sup> Koncert świąteczny w Pelplinie – Bazylika katedralna 10<sup>50</sup> Rozmowa kontrolowana z S. Chęcińskim – dok. 11<sup>50</sup> Co nam w duszy gra 12<sup>55</sup> Łamigłówa 13<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>35</sup> M jak miłość – serial 14<sup>30</sup> Problemy św. Mikołaja 15<sup>40</sup> Ogniem i mieczem(2) – serial 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>50</sup> 47 Festiwal J. Kiepur w Krynicy 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>30</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Komisarz Alex – serial 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Ogniem i mieczem(2) – serial 0<sup>40</sup> Łamigłówa 0<sup>40</sup> Cała Polska śpiewa kolędy 1<sup>30</sup> Dobranocka

#### PIĄTEK 27 GRUDNIA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 11<sup>00</sup> Polonia 24 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>30</sup> Łamigłówa 12<sup>30</sup> Polacy w Hamburgu 12<sup>55</sup> M jak miłość – serial 13<sup>50</sup> Komisarz Alex – serial 14<sup>35</sup> Felieton 14<sup>50</sup> Mój pierwszy dzień – dok. 15<sup>25</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>00</sup> Hala odlotów 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>55</sup> 10 Jesień z Bluesem 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>20</sup> Borystaw – Galicyjska Pensylwania 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>40</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Na dobre i na złe – serial 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Rejs – komedia 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Łamigłówa 1<sup>15</sup> Tajemnice Wiklinowej Zatoki 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### SOBOTA 28 GRUDNIA

8<sup>55</sup> Polonia 24 9<sup>40</sup> Załoga Eko 10<sup>10</sup> Cała Polska śpiewa kolędy 11<sup>05</sup> Polonia w Komie 11<sup>20</sup> Więzy krwi – serial 12<sup>10</sup> Łamigłówa 12<sup>20</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>40</sup> Ojciec Mateusz – serial 13<sup>30</sup> Makłowicz w podróży 14<sup>00</sup> Na dobre i na złe – serial 15<sup>00</sup> Rozmowa kontrolowana z S. Chęcińskim – dok. 16<sup>00</sup> Kulturalni PL 17<sup>00</sup> Słownik polsko@polski 17<sup>25</sup> Łamigłówa 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> M jak miłość – serial 18<sup>50</sup> Piosenki z lat go 19<sup>35</sup> Polonia w Komie 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Czas honoru – serial 21<sup>35</sup> Pamiętaj o mnie 22<sup>00</sup> Polacy tu i tam 22<sup>40</sup> Ostatnia akcja – komedia 0<sup>15</sup> Słownik polsko@polski 0<sup>45</sup> Łamigłówa 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>50</sup> Dobranocka

#### NIEDZIELA 29 GRUDNIA

8<sup>20</sup> Polacy tu i tam 8<sup>50</sup> Felieton 9<sup>00</sup> Łamigłówa 9<sup>05</sup> Trzy Szalone Zera – serial 9<sup>40</sup> Ziarno 10<sup>10</sup> Czterdziestolatek 20 lat później – serial 11<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 11<sup>30</sup> Polonia w Komie 11<sup>35</sup> Między ziemią a niebem 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>10</sup> Między ziemią a niebem 12<sup>45</sup> Pod Tatrami

13<sup>00</sup> Mszy św.- Bazylika Wniebowzięcia NMP Bolesławiec 14<sup>20</sup> Program rozrywkowy 15<sup>20</sup> Okrasa tamie przepisy 15<sup>50</sup> Alchemia zdrowia i urody 16<sup>05</sup> Skarby prowincji 16<sup>25</sup> Reportaż 16<sup>55</sup> Made in Poland – teleturniej 17<sup>25</sup> Łamigłówa 17<sup>30</sup> Program rozrywkowy 17<sup>50</sup> M jak miłość – serial 18<sup>45</sup> Program rozrywkowy 19<sup>40</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Ranczo – serial 21<sup>40</sup> Pamiętaj o mnie 22<sup>00</sup> Tygodnik.pl 23<sup>00</sup> Czterdziestolatek 20 lat później – serial 0<sup>15</sup> Reportaż 0<sup>45</sup> Łamigłówa 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>40</sup> Dobranocka

#### PONIEDZIAŁEK 30 GRUDNIA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>30</sup> Polonia w Komie 10<sup>45</sup> Tygodnik.pl 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>25</sup> Łamigłówa 12<sup>50</sup> Ranczo – serial 13<sup>45</sup> Made in Poland – teleturniej 14<sup>20</sup> Kulturalni PL 15<sup>20</sup> Naszaarmia.pl 15<sup>50</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>20</sup> Jak to działa 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>55</sup> Brat Hanki w Kanadzie 18<sup>25</sup> Nie ma jak Polska 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>20</sup> Reportaż 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>40</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Non stop kolor – film 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Tomasz Lis na żywo 23<sup>50</sup> Śladami Podlasian 0<sup>20</sup> Naszaarmia.pl 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Łamigłówa 1<sup>15</sup> Janka – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### WTOREK 31 GRUDNIA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>25</sup> Reportaż 10<sup>45</sup> Polonia w Komie 11<sup>00</sup> Polonia 24 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>25</sup> Łamigłówa 12<sup>55</sup> Czas honoru – serial 13<sup>50</sup> Reportaż 14<sup>20</sup> Program rozrywkowy 14<sup>45</sup> Tomasz Lis na żywo 15<sup>50</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>20</sup> Śladami Podlasian 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 18<sup>00</sup> Rok z Polonią 18<sup>40</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>15</sup> Sylwester 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>40</sup> Wystąpienie noworoczne Prezydenta 20<sup>50</sup> Łamigłówa 21<sup>00</sup> Sylwester 21<sup>20</sup> Program rozrywkowy 21<sup>40</sup> Sylwester 21<sup>55</sup> Program rozrywkowy 22<sup>15</sup> Sylwester 22<sup>30</sup> Program rozrywkowy(2) 1<sup>33</sup> Łamigłówa 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### ŚRODA 1 STYCZNIA 2014

8<sup>30</sup> Rok z Polonią 9<sup>10</sup> Odwrócona góra 10<sup>30</sup> Benefis I. Santor 11<sup>20</sup> Kabaretowe hity Jedynki 11<sup>45</sup> Helena V. 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>20</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>45</sup> Łamigłówa 12<sup>55</sup> Opole 2011 na bis 13<sup>40</sup> O. Budzewicz – dok. 14<sup>30</sup> Helena V. 15<sup>30</sup> Mała wielka miłość – film 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>55</sup> Koncert 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Wilnoteka 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Siostry – serial 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Kabaretowy Klub Dwójki 23<sup>40</sup> Kocham Cię jak Irlandię – dok. 0<sup>45</sup> Made in Poland – teleturniej 1<sup>10</sup> Łamigłówa 1<sup>15</sup> Gdzie jest Nowy Rok? 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### CZWARTEK 2 STYCZNIA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>35</sup> Polska i Świat z historią w tle 10<sup>50</sup> Polonia w Komie 11<sup>00</sup> Polo-

nia 24 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>25</sup> Łamigłówa 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> M jak miłość – serial 13<sup>45</sup> Siostry – serial 14<sup>40</sup> Droga przez Amerykę – dok. 15<sup>15</sup> Załoga Eko 15<sup>45</sup> Złotopolscy – telenowela 16<sup>10</sup> Kultura Głupcze 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>55</sup> Kabaretowy Klub Dwójki 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Komisarz Alex – serial 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Determinator – serial 23<sup>40</sup> Gry wojenne – dok. 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Łamigłówa 1<sup>15</sup> Gwiazdny Pirat – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### PIĄTEK 3 STYCZNIA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>30</sup> Wilnoteka 10<sup>45</sup> Polonia w Komie 11<sup>00</sup> Polonia 24 11<sup>40</sup> Galeria – serial 12<sup>00</sup> Barwy szczęścia – serial 12<sup>25</sup> Łamigłówa 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> M jak miłość – serial 13<sup>50</sup> Komisarz Alex – serial 14<sup>35</sup> Felieton 14<sup>50</sup> Mój pierwszy dzień 15<sup>25</sup> Złotopolscy – telenowela 15<sup>55</sup> Program rozrywkowy 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Łamigłówa 17<sup>55</sup> Program rozrywkowy 18<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>20</sup> Ex Libris 19<sup>50</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Łamigłówa 20<sup>50</sup> Kalipso 21<sup>45</sup> Polonia w Komie 22<sup>00</sup> Polonia 24 22<sup>45</sup> Senność – film 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Łamigłówa 1<sup>15</sup> Tajemnice Wiklinowej Zatoki 1<sup>50</sup> Dobranocka

#### SOBOTA 4 STYCZNIA

8<sup>25</sup> Program rozrywk. 8<sup>55</sup> Polonia 24 9<sup>40</sup> Załoga Eko 10<sup>05</sup> Ciepło na lata 10<sup>25</sup> Świat się kręci 11<sup>20</sup> Więzy krwi – serial 12<sup>10</sup> Łamigłówa 12<sup>20</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>40</sup> Bezpośrednie połączenie – film 13<sup>30</sup> Makłowicz w podróży 14<sup>00</sup> Koniec świata u Nowaków 15<sup>05</sup> Gry wojenne – dok. 15<sup>50</sup> Polonia w Komie 16<sup>00</sup> Kulturalni PL 17<sup>00</sup> Słownik polsko@polski 17<sup>25</sup> Łamigłówa 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> M jak miłość – serial 18<sup>50</sup> Program rozrywk. 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Czas honoru – serial 21<sup>35</sup> Pamiętaj o mnie 22<sup>00</sup> Polacy tu i tam 22<sup>40</sup> Deja vu – komedia 0<sup>30</sup> Program rozrywkowy 0<sup>45</sup> Łamigłówa 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka

#### NIEDZIELA 5 STYCZNIA

8<sup>50</sup> Felieton 9<sup>00</sup> Łamigłówa 9<sup>05</sup> Trzy Szalone Zera 9<sup>40</sup> Ziarno 10<sup>10</sup> Czterdziestolatek 20 lat później – serial 11<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 11<sup>30</sup> Saga rodów 11<sup>50</sup> Polonia w Komie 11<sup>55</sup> Między ziemią a niebem 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>10</sup> Między ziemią a niebem 12<sup>45</sup> Pod Tatrami 13<sup>00</sup> Msza św.- kościół Bogurodzicy Maryi Warszawa 14<sup>20</sup> Program rozrywk. 15<sup>20</sup> Okrasa tamie przepisy 15<sup>50</sup> Alchemia zdrowia i urody 16<sup>05</sup> Skarby prowincji 16<sup>25</sup> Dzika Polska – serial 16<sup>55</sup> Made in Poland 17<sup>25</sup> Łamigłówa 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>50</sup> M jak miłość – serial 18<sup>45</sup> Program rozrywk. 19<sup>40</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości – Sport – Pogoda 20<sup>45</sup> Ranczo – serial 21<sup>40</sup> Pamiętaj o mnie 22<sup>00</sup> Tygodnik.pl 23<sup>00</sup> Czterdziestolatek 20 lat później – serial 0<sup>05</sup> Dzika Polska – serial 0<sup>35</sup> Ciepło na lata 0<sup>45</sup> Łamigłówa 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>40</sup> Dobranocka. □

dochodzi do nas Nowy Rok... 2014,  
niech będzie dobry i błogosławiony!

